

14 ТА ТУМАНДА «МАҲАЛЛА БЮДЖЕТИ» ТИЗИМИ ЖОРИЙ ЭТИЛДИ

ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ 1 АПРЕЛИГА ҚАДАР ФУҚАРОЛАРНИНГ
ЎЗИНИ ЎЗИ БОШҚАРИШ ОРГАНИГА МОЛ-МУЛК ВА ЕР СОЛИҒИ
БЎЙИЧА ҲИСОБЛАНГАН ТЎЛАНГАН МАБЛАҒЛАР ВА СОЛИҚ
ҚАРЗДОРЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАРДАН РЕАЛ ВАҚТ
РЕЖИМИДА ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНЯТИ ЯРАТИЛАДИ

Инсонни қадрлаш маҳалладан бошланади

«Маҳалла» хайрия жамоат фонди маҳаллалардаги эҳтиёжманд оилаларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг яшаш шaroитларини яхшилаш, фуқаролар йиғинлари фаолиятига кўмаклашиш, уларга молиявий ёрдамлар кўрсатиш борасида фаол иштирок этмоқда. Ҳар бир маҳаллага, ҳар бир хонадонга қувонч улашишда давом этамиз.

6

«Маблағ йўқ, деб ўтирсак, ҳеч ким бизни айбламасди...»

2022 йилнинг сентябрь ойида маҳалла фуқаролар йиғини ҳаётида янги саҳифа очилди. Сабаби, биз ҳар жиҳатдан қулай замонавий бинога кўчиб ўтдик. Тадбиркор У.Ҳайдаров давлат-хусусий шерикчилик асосида барпо этган янги бинода маҳалла фаоллари ва аҳоли учун керакли шарт-шaroит яратилди. Янги хизмат кўрсатиш тармоқлари ишга тушди.

9

Ишлайдиган аёллар бир соат эртароқ кейтиши керакми?

Алишер Қодировнинг таклифига келадиган бўлсак, фарзанди 3 ёшга тўлмаган, бюджет ташкилотларида ишлайдиган оналар учун ушбу имтиёз қонунчиликда мавжуд. Агар юқоридаги таклиф кўриб чиқиладиган бўлса, бунга боланинг ёш даражасини ошириш ҳамда мавжуд имтиёзни нобуджет ташкилотларига ҳам қўллаш тўғри бўлади.

15

Қачон барча маҳаллада кутубхона бўлади?

Китоб ва китобхонлик инсон камолотида муҳим ўрин тутди. Бунга яхши англаган маҳалла фаоллари, китобсевар фуқароларнинг юқоридаги каби ташаббуслари кишини қувонтиради, албатта. Эндиги мақсад — бу ишларни янада оммалаштириш, барча маҳаллаларда кутубхоналар бўлишига эришиш лозим.

16

КУН НАФАСИ

ПРЕЗИДЕНТ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН ЙИҒИЛИШINI ЎТКАЗДИ

Мудофаани бошқариш миллий марказида Ўзбекистон Республикаси Президенти, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони Шавкат Мирзиёев раислигида Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда мамлакатимиз мудофааси ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш бўйича 2022 йилда амалга оширилган ишлар таҳлил қилинди.

Қайд этилганидек, ўтган йили ҳам Қуролли Кучларни бошқариш тизимини такомиллаштириш, қўшинларнинг жанговар шайлиги ва руҳий тайёргарлигини ошириш, бўлинмаларни замонавий қурол-яроғ ва ҳарбий техникалар билан таъминлаш давом эттирилди.

«Халқ ва армия – бир тану бир жондир» деган эзгу тамойил ўз натижасини берди. Ҳарбий-маъмурий секторлар фаолияти самарасида ҳарбий шаҳарчалар инфратузилмаси тўлиқ янгиланди, янги ўқув полигонлари барпо этилди. Ватан ҳимоячиларининг ижтимоий-ҳуқуқий ҳимояси мустаҳкамланди. Утган йили 3 мингдан ортиқ оилалар уй-жой билан таъминланди. Ҳарбий аёллар меҳнатини рағбатлантириш мақсадида «Тўмарис» нишони таъсис этилди. Ҳарбий хизматчиларнинг фарзандлари олий таълим муассасаларига имтиёзли асосда ўқишга кирди, рафиқалари ва ҳарбий пенсионер иш билан таъминланди.

Йиғилишда соҳадаги долзарб масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Ҳозирги шиддатли геосиёсий қарама-қаршиликлар шароитида иқтисодий, ижтимоий, сиёсий, ахборот хавфсизлиги ва бошқа соҳаларда кескин муаммолар пайдо бўлмоқда. Мураккаб халқаро вазият, хавфсизликка нисбатан хавф-хатар ва таҳдидларнинг кучайиши Марказий Осиёда ҳам кузатилмоқда.

— *Энг катта бойлигимиз бўлган тинч ҳаётни асраш, халқимиз фаровонлигини таъминлаш, келажақ режаларимизни белгилашда ана шу ҳолатларнинг барчасини инобатга олишимиз зарур, — деди Шавкат Мирзиёев.* — Биз ҳар қандай вазиятда ҳам Ўзбекистоннинг давлат суверенитети, унинг сарҳадлари дахлсизлиги ва ҳудудий яхлитлигини таъминлашимиз шарт. Бу – бизнинг тарих ва келажақ авлодлар олдидаги

муқаддас бурчимиз ва мажбуриятимиздир.

Шулардан келиб чиқиб, навбатдаги устувор вазифалар белгиланди.

Аввало, Қуролли Кучларни рақамлаштиришни жадаллаштириш, соҳадаги вазирлик ва идораларнинг барча ахборот ресурсларини ягона хавфсиз ахборот майдонида бирлаштириш зарурлиги таъкидланди. Мудофаани бошқариш миллий маркази бу тизимнинг ўзаги бўлади.

Ҳарбий таълим дастурларини илғор тажриба асосида янгилаш, педагоглар малакасини ошириш, Ҳарбий инженерлар мактабини ташкил этиш бўйича кўрсатмалар берилди.

Мамлакатимизнинг сафарбарлик соҳасидаги тайёргарлиги ва ҳудудий мудофаасини ташкил этиш тизимини тубдан қайта кўриб чиқиш вазифаси қўйилди. Қўмондонлик таркибининг қўшинларни бошқариш ва воситаларни қўллаш бўйича малакасини ошириши зарурлиги қайд этилди.

Дунёда рўй бераётган гибрид характердаги қуролли тўқнашувлар таҳлили Қуролли Кучларимиз жанговар қобилиятини оширишни тақозо этмоқда. Шу боис миллий армияни замонавий техникалар билан таъминлаш, жумладан, ҳарбий авиация ва ҳаво ҳужумидан мудофаа тизимини ривожлантириш долзарблиги таъкидланди.

Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоя қилиш масалаларига эътибор қаратилди. Улар учун ипотека асосида кўп қаватли уйлар қуриш, ҳарбий хизматчиларнинг пенсия таъминотини тартибга солиш, ҳарбий тиббиёт муассасалари шароитларини яхшилаш бўйича топшириқлар берилди.

Сўзининг якунида Президент барча ҳарбийларни, бутун халқимизни Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 31 йиллиги ва Ватан ҳимоячилари куни билан табрикланди.

Президент Матбуот хизмати материали асосида тайёрланди.

ЖИЗЗАХ: МУАММОЛАРГА ҚАНДАЙ ЕЧИМ ТОПИЛЯПТИ?

ЎН САККИЗТА ВАЗИРЛИК ВА ИДОРALAR, ВИЛОЯТ ВА ТУМАН ТАШКИЛОТЛАРИ РАЎБАРЛАРИ ИШТИРОКИДА ИШЧИ ГУРУҲЛАР ВА ТЕЗКОР ШТАБЛАР ТУЗИЛИБ, ТУМАННИНГ 13 ТА МАҲАЛЛАСИДАГИ БАРЧА — 6 830 ТА ХОНАДОН ШАРОИТИ БИЛАН ТАНИШИБ ЧИҚИЛДИ

Республика ишчи гуруҳининг навбатдаги манзили Жиззах вилоятининг Арнасой тумани бўлди. «Оқкўргон тажрибаси» асосида гуруҳ вакиллари аҳолини ўйлантриб келаётган муаммо ва ижтимоий-иқтисодий масалаларни маҳаллалар кесимида «хонадонбай» ўрганиш ва имкон қадар жойида ҳал этиш бўйича ўз фаолиятини давом эттиряпти.

Ўн саккизта вазирлик ва идоралар, вилоят ва туман ташкилотлари раҳбарлари иштирокида ишчи гуруҳлар ва тезкор штаблар тузилиб, туманнинг 13 та маҳалласидаги барча — 6 830 та хонадон шароити билан танишиб чиқилди.

Аниқланган муаммоларни ҳал этиш мақсадида қатор ижобий ишлар амалга оширилди. Жумладан, туман аҳолиси талабидан келиб чиқиб, 59,4 тонна қўшимча суюлтирилган газ етказилди, 920 дан ортиқ хонадонлар газ билан бир меъёردа таъминланишига эришилди.

Электр таъминотини яхшилаш мақсадида 3 дона трансформатор, 58 та темир-бетон устунлар ўрнатилди, 1,3 км. тармоқ қайта тортилди. «Чўлқувар» маҳалласида 3,5 км. ичимлик сув тармоғи тортиш ишлари бошланди. «Бўстон» маҳалласида аҳоли томорқаларини сўғориш учун 1,5 км. ички ирригация тизими янгидан қурилди.

Уйма-уй юриш натижа-сида 12 та маҳалла аҳолиси

тиббий кўрикдан ўтказилиб, 514 нафар эҳтиёжманд фуқаро бепул дори-дармон, 12 нафар фуқаро ногиронлик аравачаси ва бошқа реабилитация воситалари билан таъминланди.

Аҳолини тадбиркорликка йўналтириш масалалари ҳам Ишчи гуруҳ эътиборида бўлди. 43 нафар фуқаронинг бандлиги таъминланди. Жумладан, 5 нафар ишсиз фуқаро доимий ишга, 37 нафари ҳақ тўланадиган жамоат ишига жойлаштирилди. Жамоат ишлари жамғармасидан 39,3 млн. сўм маблағ молиялаштирилди.

Туман аҳолисини тадбиркорликка жалб қилиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан 121 нафар фуқарога 337 млн. сўм субсидия маблағларига 3 турдаги асбоб-ускуна ва меҳнат қуроллари олиб берилди. Шунингдек, 165 нафар фуқарога 1 млрд. сўм субсидия асосида асбоб-ускуна, меҳнат қуроллари билан таъминлаш бўйича ҳоким ёрдамчилари тавсияси берилди.

Тижорат банклари томонидан 225 та тадбиркорлик субъекти ва аҳоли вакиллари 4,3 млрд. сўм кредит, жумладан, 191 нафар фуқарога 3,1 млрд. сўм микро-қарз, таълим кредити, истеъмол ва ипотека кредитлари ажратилди.

Ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида «Аёллар дафтари» рўйхатидаги 106 нафар хотин-қизга 404,7 млн. сўмлик ёрдам кўрсатилди. Жумладан, 34 нафарига уй-жой таъмири учун қурилиш моллари (174,7 млн. сўм), 20 нафарига реабилитация воситалари (28 млн. сўм) етказиб берилди, 4 нафарига жароҳлик операцияси учун 58 млн. сўм ажратилди.

«Ёшлар дафтари» рўйхатидаги 77 нафар ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш мақсадида 129,7 млн. сўмлик ёрдам кўрсатилди. Жумладан, олий таълимда ўқиётган 20 нафар эҳтиёжманд оила фарзандларига контракт тўловлари (37,4 млн. сўм), 32 нафар оила фарзандларига моддий ёрдам (31,4 млн. сўм), 18 нафар ёшларга даволаниш учун маблағ (24,3 млн. сўм) ажратилди.

Республика ишчи гуруҳи.

ЖАРАЁН

АНИҚ МУДДАТ ВА
МАСЪУЛЛАР БЕЛГИЛАНДИ.
ИЖРО ЭСА НАЗОРАТДА БЎЛАДИ

**ЭЗГУ ИШЛАР ХАТИРЧИ ТУМАНИНИНГ ҲАР БИР МАҲАЛЛАСИНИ ҚАМРАБ ОЛДИ.
АСОСИЙ МАҚСАД — ХАЛҚ РОЗИЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ, АҲОЛИ МУАММОЛАРИНИ
ЖОЙИДА ҲАЛ ЭТИШ БЎЛИБ, ТУМАНДАГИ ФАОЛИЯТ АЙНИ ШУ ЭЗГУ МАҚСАДЛАРГА
ҚАРАТИЛГАНИ БИЛАН АҲАМИЯТЛИДИР**

**Давлатимиз раҳбари топшириғи асосида маҳаллалар
муаммосини тезкор ҳал этиш бўйича ўрганиш ишлари
давом этмоқда.**

Республика ишчи гуруҳининг Хатирчи туманидаги фаолияти самарали натижаларга бой бўлди. «Оққўрғон тажрибаси» асосида Хатирчининг 70 та маҳалласидаги 37 минг 470 дан зиёд хонадон ва қарийб 1 минг 270 та ижтимоий-иқтисодий объектлардаги ўрганишларда аниқланган 4 минг 600 га яқин масаланинг 3 минг 310 таси жойида ҳал этилган бўлса, қолган муаммолар бўйича аниқ муддат ва масъуллар белгиланиб, ижроси назоратга олинди.

Бу жараёнда тумanning иқтисодий-ижтимоий ривожланиш даражаси нисбатан оғир «Ангидон», «Қўрғонтепа», «Мирдош», «Оқтепа», «Сарой», «Каттасой», мурожаатлар кўп келиб тушган «Олтинсой», Алишер Навоий номи, «Тасмачи», «Уйшун» сингари қишлоқ ва маҳаллаларидаги аҳолининг энг бирламчи ҳаётий эҳтиёжлари билан боғлиқ қатор масалалар ҳал қилинди.

Айталик, «Олтинсой» ва Алишер Навоий номи маҳаллаларидаги икки кўчада 3,85 км. пиёдалар йўлакчасини қуриш ишлари тугалланиб, 171 дон тунги ёритиш чироклари, «Навбахор» маҳалласидаги кўп қаватли 8 та уйнинг кириш

йўлакларига қуёш панелли ёритгичлар ўрнатилди.

«Самарқанд», «Наврўз» каби маҳаллаларидаги 354 та эскирган симёғочлар темир устунларга алмаштирилган бўлса, «Гулистон», «Чоштепа» қишлоқларидаги электр тармоғи янгиланиб, юқори қувватли трансформатор ўрнатилди. Табиий газ етиб бормаган тоғли ҳудудларда яшовчи аҳоли хонадонларига кўмир, газ баллонлари етказилди, газ жиҳозлари техник кўрикдан ўтказилди.

«Олтинсой», «Бахшижар» маҳаллаларида янги кўприклар қурилиб, фойдаланишга топширилиши, «Қўшчинор», «Зарбдор», «Урганжи» маҳаллаларидаги 19,9 км. лой кўчалар тош йўлга айлантирилиши билан аҳолининг узоғи яқин, йўли равон бўлди.

Хатирчидаги оғир турмуш шароитига тушиб қолган хотин-қизларни уй-жой билан таъминлаш, ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш, ҳудудда қурилиш ва ободонлаштириш ишларини амалга ошириш, кам таъминланган аҳолига моддий ёрдам кўрсатиш учун маҳаллий бюджетдан 4,3 млрд. сўм ажратилди.

«Ҳар бир оила — тадбиркор» дастури доирасида 110 нафар мурожаатчига 2,9 млрд. сўм имтиёзли кредитлар ажратиш бўйича тавсиялар берилган бўлса, улардан 57 нафарига 1,1 млрд. сўм кредит ажратилиши таъминланди. Ишсиз инсонлардан 66 нафари доимий ишга жойлаштирилган бўлса, 110 нафарининг ўзини ўзи банд қилишига эришилди.

Оғир шароитдаги бир қатор оилалар уй-жойлари ички имкониятлар ҳисобидан таъмирланди. Чўқурлаштирилган тиббий кўриклар натижасида хасталик аниқланган инсонлардан 232 нафари туман, 39 нафари вилоят шифохоналарига даволаниш учун ётқизилди, 474 нафар беморга бепул дори-дармонлар ажратилди.

Бу каби эзгу ишлар тумanning Ҳар бир маҳалласини қамраб олди. Ҳа, мамлакатимизда инсон манфаатлари олий қадрият даражасига кўтарилгани халқ билан мулоқот тизимини янги босқичга олиб чиқишда мустаҳкам асос бўлмоқда. Асосий мақсад — халқ розилигини таъминлаш, аҳоли муаммоларини жойида ҳал этиш бўлиб, Хатирчи туманидаги фаолият айна шу эзгу мақсадларга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

ИСЛОХОТ

ТОМОРҚАДА ҚАНЧА
ФУҚАРО ИШЛИ БЎЛДИ?

2018 йил 26 апрелдаги «Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари фаолиятини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Президент қарори билан Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳузурида алоҳида Жамғарма тузилган эди. Бугунги кунда Жамғарма томонидан фермер, деҳқон хўжаликлари, томорқа ер эгалари, «Томорқа хизмати» МЧЖ, қишлоқ хўжалиги кооперативлари молиявий қўллаб-қувватланмоқда. Жамғарма қишлоқ хўжалиги фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашувчи давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурларни, лойиҳалар, тадбирларни амалга оширишда ҳам фаол иштирок этмоқда.

Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларини қўллаб-қувватлаш жамғармасининг маълум қилишича, ўтган 5 йил давомида 48 мингдан ортиқ томорқа ер эгалари ва тадбиркорлар жами 1 триллион 384 миллиард сўмдан ортиқ молиявий қўллаб-қувватланган бўлса, биргина 2022 йилда 18 мингдан ортиқ ташаббускорларга 618,7 миллиард сўм маблағлар имтиёзли кредит сифатида ажратилган.

Томорқа ер эгаларига ажратилган маблағлар эвазига 4 546 та хонадонда жами 81,6 гектар майдонда иссиқхона ташкил этилди. 6 448 та хонадонда 62 800 дан ортиқ зотдор қўй, яна 1 174 та хонадонда 3 804 та қорамол, 2 200 та хонадонда 425 мингдан ортиқ парранда, 620 та хонадонда 11 200 дан ортиқ асалари қутилари, 212 та хонадонда 10,9 мингдан ортиқ қуён, 415 та фуқаро томонидан салкам 700 та мотокультиватор сотиб олинган.

Шунингдек, 865 нафар томорқа ер эгаси томонидан 19,5 миллиард сўмлик кўчат ва уруғлар сотиб олинган бўлса, 145 нафар томорқа ер эгаси боғ ва токзор ташкил этиш учун 3,6 миллиард сўмлик кредит олган. Амалга оширилган ишлар натижасида яқунланган йилда жами 16 мингдан ортиқ янги доимий ва мавсумий иш ўринлари яратилишига эришилган.

БИЛАСИЗМИ?

АЁЛЛАРГА 5 МЛН.
СЎМГАЧА КРЕДИТЛАР
НАҚД БЕРИЛАДИ

«Аёллар дафтари»га 30 ёшдан ошган хотин-қизлар киритилади. Тадбиркорликни йўлга қўйиш учун уларга 33 млн. сўмгача 14 фоизлик кредитлар берилади:

❑ оилавий тадбиркорлик учун — 3-6 ойгача имтиёзли давр билан 3 йилгача;

❑ чорвачилик, балиқчилик, паррандачилик учун — 1

йилгача имтиёзли давр билан 3 йилгача;

❑ боғдорчилик, узумчилик ва лимончиликни ташкил этиш, иссиқхона, қишлоқ хўжалиги техникаси ва асбоб-ускуналарни харид қилиш учун — 3 йилгача имтиёзли давр билан 7 йилгача ажратилади.

Аёлларга 5 млн. сўмгача кредитлар нақд берилиши мумкин.

БИЛАСИЗМИ?

НАФАҚА ВА МОДДИЙ ЁРДАМ ОЛИШДА КИМЛАРДА УСТУНЛИК БОР?

Нафақа ва моддий ёрдам олишда:

☑ «Ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплексида ҳисобда турган шахсларга;

☑ бола уч ёшга тўлгунига қадар парвариш қилаётган оналарга;

☑ таълим муассасаларида ўқиётганларга;

☑ ишламайдиган пенсионерларга, давлат пенсияси тайинлаш учун зарур иш стажига эга бўлмаган шахсларга ва меҳнатга лаёқатсизлик юзасидан нафақа олувчи фуқароларга, ОИВ инфекциясига чалинган шахсларга, I ёки II гуруҳ ва болаликдан ногиронлиги бўлган 18 ёшгача шахсларга;

☑ амалда томорқа ер ва/ёки деҳқон хўжалигини юритиш билан банд бўлган оила аъзоларига;

☑ 18 ёшгача болаликдан ногиронлиги бўлган, шу жумладан ОИВ инфекциясига чалинган шахсларнинг оналарига (онаси бўлмаган ҳолда отасига), оила аъзоси ҳисобланган II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахсни ёки ўзгалар парваришига муҳтож бўлган 80 ёшга тўлган кексаларни парвариш қилаётганларга;

☑ чет элда ишлайдиган ёки чет элда тадбиркорлик ва бошқа фаолиятни амалга оширувчи оила аъзоларига;

☑ оиланинг «Ҳар бир оила — тадбиркор» дастури доирасида оилавий тадбиркорликда банд бўлган, бироқ ушбу дастур бўйича микрокредит олинган санадан бошлаб кўпи билан 12 ой банд бўлган аъзоларига;

☑ суднинг қонуний кучга кирган ҳукми бўйича жазони ижро этиш муассасаларида бўлганлиги муносабати билан оилада бўлмаган аъзоларига;

☑ оиланинг қақриқ бўйича ҳарбий хизматни ўтаётган аъзоларига;

☑ боласини ёлғиз тарбиялаётган ёлғиз оналар (оталар)га ҳамда никоҳи бекор қилинган аёлларга;

☑ расмий даромад манбаларига эга бўлмаган ва охириги бир йил мобайнида «Темир дафтар» рўйхатида бўлган оилаларга;

☑ туман (шаҳар) аҳоли бандликка кўмаклашиш марказига иш қидирувчи сифатида расмий мурожаат қилган ёки ишсиз сифатида рўйхатга олинган, ушбу марказ томонидан касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ёки малака оширишга юборилган, шунингдек, ўзини ўзи банд қилган фуқаролар рўйхатига киритилган шахсларга;

☑ тўрт ва ундан ортиқ ўн саккиз ёшга тўлмаган фарзанди мавжуд бўлган оиланинг меҳнатга лаёқатли ҳар бир аъзосига нисбатан устунлик берилади.

14 ТА ТУМАНДА «МАҲАЛЛА БЮДЖЕТИ» ТИЗИМИ ЖОРИЙ ЭТИЛДИ

ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ 1 АПРЕЛИГА ҚАДАР ФУҚАРОЛАРНИНГ ЎЗИНИ ЎЗИ БОШҚАРИШ ОРГАНИГА МОЛ-МУЛК ВА ЕР СОЛИҒИ БЎЙИЧА ҲИСОБЛАНГАН ТЎЛАНГАН МАБЛАҒЛАР ВА СОЛИҚ ҚАРЗДОРЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАРДАН РЕАЛ ВАҚТ РЕЖИМИДА ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНΙΑТИ ЯРАТИЛАДИ

Бугун туман ва шаҳар марказидаги маҳаллалар билан бир қаторда чекка ҳудудлардаги йиғинларда ҳам кутубхоналар ташкил этилмоқда. Чунки муталаага ошнолик нафақат маънавиятни юксалтиради, балки фикрлаш қобилияти, нутқ маданиятини бойитади, дунёни танитади, эзгулик ва адолат сари етаклайди. Бу ўринда фақатгина маҳалла биносининг ўзида зиё маскани ташкил этилмаяпти, ташаббускор фуқаролар ўз уйида, ҳовлисида, қишлоғида жамоат кутубхоналарини очишга эътибор қаратган.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига йўллаган Мурожаатномасини муайян йилга мўлжалланган «Йўл харитаси» десак, муболаға бўлмайди. Сабаби, унда барча соҳа ва тармоқларнинг келажаги, иқтисодий тараққиёт ва ижтимоий ривожланишнинг муҳим омиллари чуқур таҳлил қилинган. Белгиланган вазифаларни амалга ошириш механизмлари очиб берилган.

Хусусан, Мурожаатномада маҳалла ўзининг муаммосини мустақил ҳал этиши учун «Маҳалла бюджет» тизимини жорий этиш ташаббуси билдирилди. **Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ қўмитаси раиси маслаҳатчиси Гавҳархон Муқаддасова** бу борада амалга оширилаётган ишлар тўғрисида қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Маълумки, ўтган йилнинг 26 декабрь куни давлатимиз раҳбарининг «Маҳалла бюджет» тизимини жорий этиш орқали маҳаллаларнинг молиявий имкониятини янада кенгайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Мазкур қарорга асосан, ҳар бир маҳалла ўзининг муаммосини ҳал этиш учун солиқларни ундириш кўрсаткичи паст бўлган **Беруний, Андижон, Олот, Зомин, Қарши, Кармана, Уйчи, Ургут, Жарқўрғон, Сайхунбод, Бўка, Боғдод, Боғот,**

Учтепа туманларида «Маҳалла бюджет» тизими ҳуқуқий эксперимент тариқасида жорий этилади.

«Маҳалла бюджет» тизими Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги томонидан Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ қўмитаси биргаликда ҳар бир маҳалланинг ўзига хос хусусияти ва салоҳиятидан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади. Қўшимча манбаларни излаш ва шу асосда уларнинг даромадлари базасини кенгайтириш йўли билан маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармаларининг даромадлари параметрларини сўзсиз бажариш бўйича фаолият мувофиқлаштирилган ҳолда йўлга қўйилади.

Жорий йил 1 январдан Беруний, Андижон, Олот, Зомин, Қарши, Кармана, Уйчи, Ургут, Жарқўрғон, Сайхунбод, Бўка, Боғдод, Боғот, Учтепа туманларида мол-мулк ва ер солиғи (бундан нутурар жойлар бўйича ер ва мол-мулк солиғи мустасно) бўйича ундирилган маблағларнинг 10 фоизи ҳисобот ойидан кейинги ойнинг 10-санасига қадар туман бюджетлари орқали тегишли жамғармаларга йўналтирилади.

Солиқ қўмитаси томонидан **жорий йилнинг 1 апрелга қадар** фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органига мол-мулк ва ер солиғи бўйича ҳисобланган тўланган маблағлар

ва солиқ қарздорлиги тўғрисидаги маълумотлардан реал вақт режимида фойдаланиш имконияти яратилади.

«Маҳалла бюджет» тизими асосида шакллантирилган маблағлар мол-мулк ва ер солиғи бўйича ундирилган маблағларнинг 10 фоизи ажратмаларини ўз ичига олади. Шунингдек, Президентнинг 2022 йил 16 августдаги «Маҳалла институтининг жамият ҳаётидаги ролини мустаҳкамлаш ва молиявий имкониятини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида назарда тутилган маблағларни ўз ичига олади.

«Маҳалла бюджет» тизими асосида шакллантирилган маблағлар «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонунда назарда тутилган фуқаролар йиғини кенгаши томонидан бошқарилади. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи томонидан «Очиқ бюджет» ахборот порталига қуйидаги маълумотлар жойлаштириб борилади:

☑ «Маҳалла бюджет» тизими асосида шакллантирилган маблағлар ҳисобидан молиялаштирилиши таклиф этилаётган ва амалга оширилган тадбирлар тўғрисида маълумотлар;

☑ жисмоний шахсларнинг мол-мулк ва ер солиғи бўйича солиқ қарзи ҳақидаги маълумотлар.

Қолаверса, **жорий йил 1 июлга қадар** ҳуқуқий эксперимент натижалари тўғрисидаги ахборот ва ушбу тизимни республиканинг барча туман(шаҳар)ларда жорий этиш юзасидан таклифлар киритилиши кўзда тутилмоқда.

Шаҳноза МАМАТУРОПОВА,
ЎЗА.

МАҲСУЛОТ ҲАМ, ХАРИДОР ҲАМ МАҲАЛЛАНИНГ ЎЗИДА

«ОБОД МАҲАЛЛА МАСКАНИ», ЭНГ АВВАЛО, АҲОЛИ БАНДЛИГИНИ МАҲАЛЛАНИНГ ЎЗИДА ТАЪМИНЛАШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ. ОДАМЛАР УЙИДАН ЧЕТГА ЧИҚМАГАН ҲОЛДА, РЎЗҒОРИНИ ТЕБРАТАДИ. ҚОЛАВЕРСА, ХУДУД ИНФРАТУЗИЛМАСИ РИВОЖЛАНАДИ. МАҲАЛЛАДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ, ТАДБИРКОРЛИК СИФАТИ ОРТАДИ

2022 йил Самарқанд вилоятидаги маҳаллалар ҳаётида ёрқин саҳифа қолдирди. Худудда маҳаллаларнинг моддий-техника имкониятини яхшилашга катта эътибор қаратилди. Йил бошида 180 та маҳаллага янги маҳалла бинолари қуриб бериш режалаштирилган бўлса, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимликлари кўмагида бу режа ортиғи туман бажарилди: ўз биносига эга бўлмаган маҳаллалар учун 200 та янги бино қурилди. Бу республика бўйича энг яхши кўрсаткич саналади.

Айтиш керакки, йил давомида Каттақўрғонда 21 та, Самарқанд шаҳрида 18 та, Қўшработ ва Ургутда 18 тадан, Нарпай ва Пайариқда 15 тадан, Пастдарғом ва Иштихонда 12 тадан, Нурободда 11 та, Пахтачи, Оқдарё ва Самарқандда 10 тадан, Жомбой, Каттақўрғон шаҳрида 9 тадан, Булунғурда 8 та ва Тойлоқда 6 та янги бино фойдаланишга топширилди. Айни пайтда яна 20 та маҳалла учун замон талабларига жавоб берадиган марказлар бунёд этилмоқда.

Бундан ташқари, йил давомида 1 126 маҳалланинг барчаси интернет тармоғига уланди, 234 таси компьютер техникаси ва 159 таси мебель жиҳозлари билан таъминланди. Қолаверса, 150 та маҳалла биноларига умумий қуввати 55,5 кВт. бўлган кичик қуёш фотоэлектр станциялар ўрнатилди. Шу билан бирга, 2022 йил мобайнида худуддаги 23 та маҳаллада «Обод маҳалла маскани» лойиҳаси амалга оширилиб, аҳоли бандлиги маҳалланинг ўзида таъминланишига эришилди.

«Обод маҳалла маскани» қандай лойиҳа?

Саволни шундай қўядиган бўлсак, бунинг жавоби Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2022 йил апрель ойида Қашқадарё вилоятига ташрифи чоғида Касби туманидаги «Қамаши» маҳалласида бўлиб, намуна сифатида барпо этилган «Обод маҳалла маскани» фаолияти билан танишиши, бу тажриба мисолида республикамизнинг ҳар бир туманида камида бит-

тадан шундай масканларни ташкил этиш топшириғига бориб тақалади.

«Обод маҳалла маскани»да тикувчилик, гўзаллик салони, гиламдўзлик, қандолатчилик, ҳунармандчилик, кутубхона, ўқув марказлари, санъат тўғраги, фитнес-клуб сингари камида ўнга яқин йўналишларда хизмат кўрсатиш йўлга қўйилди. Давлат раҳбари «Қамаши» маҳалласи маркази фаолияти билан танишар экан, **«Бундай ишлар туфайли маҳаллаларга нур, маданият киряпти, одамлар ўзгаришларни сезяпти. Энди бу марказ халқимизга хизмат қилиши, доим гавжум бўлиши керак»**, — деган эди.

Айтиш керакки, юқоридаги топшириқ ижроси доирасида Самарқанд вилоятидаги барча туман-шаҳарларда тегишли режа асосида «Обод маҳалла масканлари» бирин-кетин фойдаланишга топширилди. Ушбу масканларда тикувчилик, гўзаллик салони, қандолатчилик, ҳунармандчилик, кутубхона, ўқув марказлари, фитнес-клуб сингари камида ўнга яқин йўналишларда хизмат кўрсатиш ва шу орқали 2 мингдан ортиқ фуқаронинг бандлигини таъминлаш белгиланган.

Бандлик маҳалланинг ўзида таъминланади
Булунғур туманидаги «Мингчинор» маҳалласи айни йўналишда танлаб олинди, худуд қиёфасини намунали тарзда тартибга келтириш, аҳолига ҳар томонлама қулайлик яратиш, тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш

чоралари кўрилди. Масканда 11 турдаги хизмат кўрсатиш шохобчалари ташкил этилиши билан 45 нафар фуқаро бандлиги таъминланди. Жумладан, «Темир дафтар»га киритилган 3 нафар, «Аёллар дафтари»га киритилган 11 нафар, «Ёшлар дафтари»га киритилган 4 нафар фуқаро ҳамда маҳалладаги 27 нафар ишсиз аҳоли доимий иш ўринларига эга бўлди.

Бу йил маҳаллада 600 нафар хотин-қиз касаначилик асосида тикувчилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришга жалб қилинди. Кооперация асосида 50 та хонадонда инкубатор орқали жўжа кўпайтириш, 300 та хонадонда гўшт, 200 тасида тухум йўналишида паррандачилик ташкил этилмоқда.

Бундай ташаббус **Нуробод туманидаги «Амир Темур» маҳалласида** ҳам амалга оширилди. «Обод маҳалла маскани»да пиёдалар йўлаклар, «work-out» майдончалари барпо қилинди. Ўндан зиёд янги тадбиркорлик субъектлари фаолияти йўлга қўйилди. Пойабзал таъмирлаш, автомобилларга техник хизмат кўрсатиш устаноналари, сартарошхона, тикувчилик цехи, гўзаллик салони ва савдо дўконлари ташкил этилди. Бу эзгу амаллар туфайли «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари»га киритилган маҳалладаги 35 нафар ишсиз фуқаро доимий иш ўринларига эга бўлди. Лойиҳа доирасида номли дафтарларда рўйхатда турган 98 нафар фуқаро мотокултиватор, тикув машиналари, пайвандлаш ускунаси ҳамда ногиронлиги мавжуд фуқароларга ногиронлик арава-

часи, қўлтиқтаёқ ва бошқа керакли воситалар топширилди.

— **Масканимизда аҳолига қулайлик яратиш мақсадида барча шароитлар яратилган, — дейди маҳалла раиси Ғофур Мавлонов.** — Энг аввало, маскан маҳалладошларимиз бандлигини таъминлашга хизмат қилмоқда. Шу билан бирга, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этишда қўл келмоқда. Қолаверса, бу йил маҳаллада 600 нафар хотин-қиз касаначилик асосида тикувчилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришга жалб қилинди. Кооперация асосида 50 та хонадонда инкубатор орқали жўжа кўпайтириш, 300 та хонадонда гўшт, 200 тасида тухум йўналишида паррандачилик ташкил этилмоқда.

Пастдарғом туманидаги «Ўрта Чархин» маҳалласида ташкил этилган «Обод маҳалла маскани»да 15 та йўналиш — кутубхона, компьютер хизмати, ҳунармандчилик устaxonаси, савдо дўкони, сартарошхона, гўзаллик салони, дорихона, тикувчилик цехи, қурилиш материаллари савдо дўкони, пойабзал таъмирлаш устaxonаси каби соҳаларда 51 нафар ишсиз фуқаронинг бандлиги таъминланди.

— «Қамаши» маҳалласи тажрибаси асосида йигинимиз худудида бўш турган эски бино таъмирланиб, «Обод маҳалла маскани» фаолияти йўлга қўйилди, — **дейди маҳалладаги ҳоким ёрдамчиси Шаҳобиддин Умаров.** — Ҳозирда мавжуд йўналишлар сонини жорий йил давомида янада кенгайтириб

борамиз. Бу орқали маҳалла-миздаги ишсизлар сонини тўлиқ қисқартириб, «Ишсизликдан холи худуд»га айланиш мақсадимиз. Ташаббусларимизни тадбиркорлар ҳам, ҳокимлик вакиллари ҳам қўллаб туришибди.

Каттақўрғон шаҳрида «Навбахор» маҳалласи «Обод маҳалла маскани» сифатида танлаб олинди. Маҳалла аҳолисига қулайлик яратиш мақсадида ташкил қилинган масканда пиёдалар йўлаклар, «work-out» майдончалари барпо этилди. Таълим йўналишида «Янги авлод» НТМ 4 та лойиҳа — «Компютер саводхонлиги (IT) ўқув маркази, «Компютер хизматлари кўрсатиш», «Аниқ ва хорижий тилларни ўргатиш» ҳамда «Ментал арифметика» тўғракларини ташкил этган. Шунингдек, кутубхона, тикувчилик цехи ва тикувчилик ательеси, соғломлаштириш маркази, маиший техникаларни таъмирлаш ва ўрнатиш, аёллар сартарошхонаси, дорихона, аҳолини касбга ўқитиш фаолияти ҳамда «Спорт мактаби» томонидан шахмат-шашка тўғраклари фаолияти йўлга қўйилган.

— Ҳозирда масканда 9 та лойиҳа бўйича хизмат кўрсатиш йўлга қўйилиб, 45 та иш ўринлари яратилди, — **дейди маҳалла раиси Насиба Сатторова.** — Йил якунига қадар бу ерда яна қўшимча эркаклар сартароши, этикдўзлик, тикувчилик, маиший хизмат турлари, ҳунармандчиликнинг 5 га яқин турларини жойлаштириш ва қўшимча 20 га яқин янги иш ўринларини яратиш кўзда тутилган.

Умуман олганда, бундай масканлар, энг аввало, аҳоли бандлигини маҳалланинг ўзида таъминлаш имконини беради. Одамлар уйидан четга чиқмаган ҳолда, рўзғорини тебратлади. Қолаверса, худуд инфратузилмаси ривожланади. Маҳаллада хизмат кўрсатиш, тадбиркорлик сифати ортади. Шу билан бирга, бу ерда ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг харидори ҳам тайин: улар маҳалланинг ўзида эгасини топади. Хуллас, «Обод маҳалла маскани» чин маънода худуд ободлигини, фаровонлигини таъминлайди.

Санжар ИСМАТОВ.

ИНСОННИ ҚАДРЛАШ МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНАДИ

МАҲАЛЛАЛАР ТАКЛИФИ БИЛАН «САХОВАТ ВА КЎМАК» ЖАМҒАРМАЛАРИ ҲИСОБИДАН 29 482 НАФАР ЭҲТИЁЖМАНД ФУҚАРОГА 29 МЛРД. 830 МЛН. СЎМ МИҚДОРДА ИЖТИМОИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИЛДИ

Мамлакатимизда ижтимоий ёрдамга муҳтож аҳоли қатламлари манфаатини ҳимоя қиладиган, уларни қўллаб-қувватлайдиган ташкилотлар оз эмас. «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ана шундай тузилмалар сирасига киради. Фонд томонидан ўтган йиллар давомида эҳтиёжманд аҳоли вакиллари ижтимоий ҳимояси масаласида кўплаб лойиҳалар амалга оширилди.

Фонднинг Навоий вилояти бўлими томонидан Президент Виртуал ва Халқ қабулхоналаридан келиб тушган мурожаатларнинг ижросини таъминлаш, «Саховат ва кўмак» жамғармаси томонидан аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари, яъни «Темир дафтар», «Аёллар дафтари» рўйхати киритилган хотин-қизлар ва фуқароларга ёрдам кўрсатиш бўйича 2022 йилда режали ишлар олиб борилди. Фонднинг ҳисоб-рақамига келиб тушган хайрия маблағлари ҳисобидан кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш, фуқаролар йиғинлари моддий-техника таъминотини яхшилаш, маҳаллаларнинг коммунал тўловларини тўлаб бериш, ходимларни рағбатлантириш ва уларнинг сихатгоҳларда дам олишини таъминлаш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди.

Аниқ рақамларга мурожаат қилсак. Вилоятдаги умумхалқ хайрия ҳаширидан тушган 2 млрд. 948 млн. сўм маблағ фонд ихтиёрида қолдирилиб, ижтимоий мақсадларга йўналтирилди.

Хусусан, «Нуроний» жамғармасига 294,8 млн. сўм, «Обод ва ҳавфсиз маҳалла» жамғармасига 294,8 млн. сўм, маҳалла фуқаролар йиғини раисларига бир марта тўланадиган моддий ёрдамлар учун 280,9 млн. сўм, 33 та маҳалланинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун 150 млн. сўм, 7 та маҳаллага мебель жиҳозлари харид қилиш учун 42 млн. сўм, маҳаллаларда кам таъминланган ҳамда ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларнинг 50 нафар фарзандларининг ёз мавсумида оромгоҳларда дам олишлари учун 80 млн. сўм, эҳтиёжманд, боқувчисини йўқотган оилалар,

якка-ёлғиз қариялар ҳамда ногиронлиги бўлган шахслардан тушган мурожаатларга асосан, 194 млн. 400 минг сўм ва бошқа белгиланган мақсадларга маблағ ажратилди. Шу билан бирга, 530 млн. сўм Фонднинг вилоят бўлими ва туман (шаҳар) бўлинмаларини сақлаш харажатларига сарфланди.

Фондимиз «Инсон қадрини улуглаш ва фаол маҳалла йили» Давлат дастурига асосан, сектор раҳбарлари ва тегишли маҳаллалар таклифлари билан Навоий вилояти бўлими ва туман (шаҳар) бўлинмалари ҳузуридаги «Саховат ва кўмак» жамғармалари ҳисобидан 29 482 нафар эҳтиёжманд фуқарога 29 млрд. 830 млн. сўм миқдорда ижтимоий ёрдам кўрсатилди.

Хусусан, «Обод қишлоқ» ва «Обод маҳалла» дастурлари доирасида белгиланган тадбирларни амалга ошириш ва шароити оғир бўлган, ижтимоий дафтарларда турувчи оилаларнинг хонадонларини таъмирлаш ишларига жами 2 млрд. 378 млн. сўмлик қурилиш материаллари харид қилинди. Материаллар туман (шаҳар) ҳокимликлари, секторлар томонидан шакллантирилган рўйхат асосида «Обод қишлоқ» ва «Обод маҳалла» дастурларига тушган 15 та маҳаллада яшовчи 544 нафар оилага бегараз тарқатилди.

Қолаверса, Навбахор туманидаги «Бешрабат» маҳалласида истиқомат қилувчи Г.Худойбердиева ва Қизилтепа туманидаги «Буюк ипак йўли» маҳалласида яшовчи Қ.Ибрагимовнинг «жигар церрози ташхиси билан оғриган фарзандларини Ҳиндистон давлатида жарроҳлик амалиёти ҳамда даволаниш харажатларининг

бир қисми қоплаб берилди. Шу билан бирга, Қизилтепа туманида яшовчи Х.Собированинг жарроҳлик амалиёти учун 15 млн. сўм, Н.Акрамовга 21 млн. сўм, Конимех туманида яшовчи Н.Алмуратовга 19,5 млн. сўм маблағ ажратилди.

Бундан ташқари, халқ депутатлари Зарафшон шаҳар Кенгаши қарорига асосан, «Саховат ва кўмак» жамғармаси маблағлари ҳисобидан 40 млн. сўм маблағ сарфланиб, маҳаллаларда яшовчи 5 та эҳтиёж-

манд оилага қуёш панелли сув иситгичлар ўрнатиб берилди. Алдаберген қишлоғида яшовчи фуқароларни тоза ичимлик суви билан таъминлаш мақсадида лойиҳа қиймати 158 млн. сўм бўлган 100 метр чуқурликдан ер ости артезиан қудуғи қазилди.

Хулоса қилиб айтганда, Фондимиз маҳаллалардаги эҳтиёжманд оилаларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг яшаш шароитларини яхшилаш, фуқаролар йиғинлари фаолиятига

кўмаклашиш, уларга молиявий ёрдамлар кўрсатиш борасида фаол иштирок этмоқда. Жорий «Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили»да ҳам олдимизга қўйилган вазифаларни астойдил амалга оширамыз. Ҳар бир маҳаллага, ҳар бир хонадонга қувонч улашишда давом этамыз.

**Фахриддин СОЛИЕВ,
«Маҳалла» хайрия жамоат
фонди Навоий вилояти
бўлими бошқаруви раиси.**

БИЛАСИЗМИ?

ИПОТЕКА КРЕДИТИГА ЙЎНАЛТИРИЛГАН ИШ ҲАҚИ СОЛИҚҚА ТОРТИЛМАЙДИ

2023 йил 1 январдан бошлаб дастлабки бадалнинг ва ипотека кредити бўйича фоизларнинг бир қисмини қоплаш учун субсидия берилган фуқароларнинг уй-жойларни сотиб олиш, қуриш ёки реконструкция қилиш учун олинган ипотека кредитларини ҳамда улар бўйича ҳисобланган фоизларни тўлаш учун йўналтирилган иш ҳақи ва бошқа даромадлари жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғига тортилмайди.

Бунда имтиёз қарз олувчи ва бирга қарз олувчилар даромадининг бир солиқ даврида меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 80 бараваридан ошмаган қисмига татбиқ этилади.

Солиқ кодексининг 378-моддаси 16-бандига кўра, бир қатор даромад турларига солиқ солинмайди. Хусусан, олинган ипотека кредитларини ва улар бўйича ҳисобланган фоизларни солиқ даври давомида жами ўн беш миллион сўмгача

бўлган миқдорда қоплашга, башарти, якка тартибдаги уй-жойнинг ёки кўп қаватли уйдаги хонадоннинг қиймати уч юз миллион сўмдан ошмаса ҳамда у дастлабки бадалнинг ва (ёки) ипотека кредити бўйича фоизларнинг бир қисмини қоплаш учун бюджетдан ажратилган субсидияларни ҳисобга олган ҳолда олинган бўлса, солиқ тўловчининг унга йўналтириладиган иш ҳақи ва бошқа даромадларига солиқ солинмайди.

Мазкур имтиёз қарз олувчи-га ва бирга қарз олувчиларга, имтиёз олиш ҳуқуқига эга бўлган барча солиқ тўловчиларга берилган, солиқ солиниши лозим бўлган даромадларни камайтириш суммаси солиқ даври давомида жами ўн беш миллион сўмдан ошмаган тақдирда татбиқ этилади. Молим улк унга бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатидан ўтказилган санадан эътиборан 36 ой ичида бегоналаштирилганда, даромадлар солиққа тортилади.

«ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ» МУАММОЛАР ЕЧИМИДА ФОЙДА БЕРЯПТИ

«ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ» ЛОЙИХАСИ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ СОҲАЛАРДА ЙИГИЛИБ ҚОЛГАН МУАММОЛАРИМИЗНИ ҲАЛ ЭТИШДА ЯНГИЧА ЁНДАШУВ СИФАТИДА БИЗГА ЖУДА ФОЙДАЛИ БЎЛДИ

Ҳар қандай янгилик, ислоҳот, ўзгаришга йўл маҳалладан бошланади. Бугун барча масалалар маҳалла даражасида ҳал этилётгани ҳам шундан. Агар ўтган олти ёки етти йиллик фаолиятимизга назар ташласак, маҳалла тизимида катта ўзгаришлар бўлганини кўриш мумкин. Тизим ходимлари ваколатлари янада кенгайиб, молиявий манбалари яратилди. Айниқса, жорий йилдан бошлаб, маҳалланинг ўз бюджети яратилиши энди фуқаролар йиғини чин маънода мустақил бўлишини англатади.

«Ҳамзаобод» маҳалласида 585 та хонадон бўлиб, 820 та оилада 2 735 нафар аҳоли истиқомат қилади. 4 кўчадан иборат ҳудудимиз умумий ер майдони 56 гектарни ташкил қилади. Аҳоли, асосан, томорқачиликка ихтисослашган. Маҳаллада иккита мактаб, уй боғчаси, қишлоқ врачлик пункти, 8 та фермер хўжалиги, ғишт ишлаб чиқариш заводи, совун ҳамда нон ишлаб чиқариш цехи, 5 та аҳолига хизмат кўрсатиш шохобчаси мавжуд.

Ҳар ишнинг боши тозаликда. Маҳалламизда ободонлаштириш ишлари миллий одатларимизга ҳамоҳанг тарзда олиб борилади. Шунданми, кўчаларимиз, хонадонларимиз тоза ва саришта. Масалан, 2022 йилда ҳудуддаги 2 500 метр ариқ-зовурлар тозаланди. «Яшил макон» умуммиллий ҳаракати асосида аҳоли томорқасига 6 000 дона мевали ва манзарали дарахт, терак қаламчалари, қабристон, йўл бўйларига 600 дона арча кўчати экилди. Дов-дарахтлар оқланиб, аҳоли яшаш уйлари таъмирланди.

Барча ёшдаги фуқаролар билан яқиндан танишиш, турмуш шароитини ўрганиш мақсадида хатлов ўтказдик. «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари» рўйхати шакллантирилди. Бунинг натижасида «Темир дафтар»га кири-

тилган 3 нафар фуқарога моддий ёрдам берилди, озиқ-овқат маҳсулотлари тарқатилди, уйлари таъмирланди. «Аёллар дафтари»да 79 нафар фуқаро рўйхатга олинган бўлса, 3 нафарига 10 йилга 10 сотихдан ер ажратилди, 26 нафарига кредит олишда кўмаклашилди. Битта уй-жойга муҳтож, 8 та боқувчисини йўқотган оилага, 5 нафар ногиронлиги бор шахсга моддий ёрдам берилди. Шунингдек, 40 нафар «Ёшлар дафтари»даги маҳалладошимизга моддий ёрдам кўрсатилди. Масалан, 12 нафарига 10 сотихдан ер берилган бўлса, 8 нафари моддий қўллаб-қувватланди. 7 нафар ёшлар ишга жойланди, 4 нафарига 500 млн. сўмга яқин кредит маблағи ажратилди.

Маҳалламизда ёшлар билан ишлаш натижадорлигини таъминлашда кекса отахон ва онахонлар ёрдамига таянамиз. Шу мақсадда 5 нафар нуронийга 10 нафардан ёшлар бириктирилган. Ўз навбатида ёшлар ўртасида жиноятчиликни олдини олиш учун турли спорт тўғарақлари фаолияти йўлга қўйилган. Қувонарлиси, тўғарақ аъзолари ҳаваскорликдан профессионалликка қадам босишмоқда.

Футбол тўғараги аъзолари ДХХ соврини учун бўлиб ўтган мусобақанинг туман босқичида 2-ўринни эгаллашди. Бу ҳаммаси эмас, улар 2020-2022 йиллар

давомида 3 карра туман, вилоят ғолиби бўлишган. 2020 йилда эса республикада тенгсиз, деб топилган. Ёшларимиз нафақат спорт, балки илм-фан йўналишида ҳам яхши натижа кўрсатишмоқда. Андижон вилояти ҳокими кубоги учун ўтказилган «Zakovat» интеллектуал мусобақасида 2-ўринни олишди.

Айтиш керакки, «Ташаббусли бюджет» лойиҳаси аҳолини бюджет маблағларини тақсимлаш жараёнига жалб этиш ҳамда аҳоли ва маҳаллий ҳокимият органлари ўртасида конструктив мулоқот ўрнатиш, очиқ майдончаларни ташкил этиш орқали уларнинг фуқаролик жамияти ҳаётидаги иштирокини фаоллаштиришга ёрдам бермоқда. Улар «Орен

budget» платформаси орқали маҳалласи, аҳоли пункти ва туманидаги у ёки бу ижтимоий муаммони ҳал этиш бўйича ўз таклифларини фаол билдиришмоқда.

Биз ҳам ҳудудимизда жойлашган Зиёратгоҳ кўчасининг 1 600 метр ички йўлларини асфальтлаш бўйича танловнинг 2-босқичида қатнашиб, 982 та овоз билан 625 млн. сўмлик лойиҳани ютиб олдик. Бундан руҳланган маҳалладошларимиз танловнинг 3-босқичида фаол иштирок этиб, Пиллакор кўчасининг 2 500 метр ички йўлларини таъмирлаш лойиҳасини ютиб олди. Ҳозирда 2 229 метр ички йўлларни асфальтлаш ишлари якунланди. 2022 йилда Ҳамзаобод кўчасида 1

055 метр ичимлик сув тармоғи тортиш ишлари амалга оширилди. «Ташаббусли бюджет» лойиҳаси ижтимоий-иқтисодий соҳаларда йиғилиб қолган муаммоларимизни ҳал этишда янгича ёндашув сифатида бизга жуда фойдали бўлди. Одамларимизда дахлдорлик ҳисси ортиб, ҳаёт сифати яхшиланди.

Бир сўз билан айтганда, ўтган 2022 йил маҳалламиз ҳаётида ижобий натижалар билан эсда қолди. Мақсадимиз аҳоли фаровонлигига хизмат қилувчи шу каби ишларни 2023 йилда яна давом эттиришдир.

Сафар ЁҚУБОВ,
Жалақудуқ туманидаги
«Ҳамзаобод» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

ОИЛА УЧУН ЯНГИ УЙ ҚУРИЛЯПТИ

Риштон туманидаги «Қошқайрон» маҳалласи раиси Дилмурод Ҳамроев ташаббуси билан ушбу маҳаллада яшовчи эҳтиёжманд оила вакили Бахтиёржон Аҳмедовга янги уй қуриб берилмоқда.

Бундан икки ой олдин кучли ёмғир ёғиши оқибатида мазкур хонадон аянчли авҳолга келиб қолганди. Табиийки, раис ташаббуси маҳаллада яшовчи саховатли инсонлар томонидан қўллаб-қувватланди.

— Янги уй қурилиши маҳалламиз усталаридан органи йўқ, — дейди «Қошқайрон» маҳалласи раиси Д. Ҳамроев. — Тажрибали қурувчилар бетон қуйиш, уй деворини кўтариш, томнинг устини ёпиш,

эшик ва дераза ромларини ўрнатиш ишларини бажаришяпти. Янги тураржойни қисқа фурсатда битказиб, оилага топширамыз.

Мухбиримиз.

«ЧИРЧИҚНИНГ ЧИНАКАМ ИФТИХОРИМИЗ...»

КИМ ҚАНДАЙ ЯШАЯПТИ, ҚҰНИ-ҚҶШНИ БИЛАН МУНОСАБАТИ ҚАНДАЙ, МАҲАЛЛАМИЗ УЧУН ҚАНДАЙ ТАШАББУС БИЛАН ЧИҚАПТИ, ЭЛУ ЮРТГА НАФИМИЗ ТЕГИШИ УЧУН ҚАНДАЙ БИРЛАШИШИМИЗ КЕРАК — БАРЧА САВОЛЛАРИМИЗГА ЖАВОБ ТОПИЛЯПТИ

Президент қадами етган жойда қут-барака, файз-тароват ёғилаверади. Қатрада қуёш акси деганларидек, бунни бизнинг маҳалламиз тимсолида яққол кўрса бўлади. Давлат раҳбари бир йилда битта маҳаллага икки марта борган бўлса бордир, лекин бизнинг маҳалламизга Президент икки марта ташриф буюрди. Натижада маҳалламиз ўз номига монанд равишда шахримизнинг ифтихорига айланиб бормоқда.

Президент Шавкат Мирзиёев 2021 йилнинг 18 март куни пойтахт вилоятига ташрифи чоғида Чирчиқ шаҳрида бўлиб, маҳалламиз аҳоли билан танишганида, кўп саволларга жавоб тополмай, кўзимиз билан ер чизиб қолган эдик. Чиндан ҳам, маҳалламиз кўп йиллар давомида эътибордан четда қолган, одамларнинг яшаш шароитлари билан боғлиқ муаммоларнинг кўплигидан жуда хижолат бўлгандик.

Уша ташриф чоғида Президент аҳоли билан самимий суҳбатда бўлди, ҳудудимизни қадамба-қадам юриб муаммоларни ўрганди. Уларни барта-раф этиш юзасидан мутасаддиларга аниқ кўрсатмалар берди. Маҳалламиз орадан ўтган қисқа вақт оралиғида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Ҳудудимиз том маънода қурилиш майдонини эслатди. Коммунал тармоқлар бутунлай янгиланди. 16 та кўп қаватли уйлар сиртига зеб берилди. Уйларимизнинг ҳовлисида болалар ва спорт майдончалари барпо этилди, автотураргоҳлар қурилди. 5 километрга яқин кўчаларимиз асфальтланди. Кўчаларимизга тунги ёриткич чироқлари ўрнатилди. Кенг кўламдаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилди. 360 ўринга мўлжалланган 5-болалар боғчаси, 1 250 ўринли 7-умумтаълим мактаби тўлиқ таъмирланди.

Бир сўз билан айтганда, маҳалламизда кўз қўриб, қулоқ эшитмаган даражадаги ўзгаришлар содир бўлди. Қувонарлиси, бу ҳали ҳаммаси эмас. Шу

йили давлатимиз раҳбарининг Тошкент вилоятига навбатдаги ташрифи чоғида маҳалламиздаги янгидан қайта таъмирланган мактаб фаолияти билан танишди. Маҳалламиз фаоллари билан суҳбатлашди. Чирчиқ шаҳрини, шу жумладан, маҳалламизни энг намунали ҳудудга айлантириш бўйича мутасаддиларга кўрсатмалар берди.

Бугун маҳалламизда 2 500 хонадонга мўлжалланган 39 та кўп қаватли уй қурилмоқда. Келгусида яна 3 500 хонадонга мўлжалланган 56 та кўп қаватли уй қад кўтаради. 50 та икки қаватли коттежлар қурилмоқда. Биз авваллари кўп қаватли уйнинг биринчи қаватида фаолият кўрсатган бўлсак, маҳалла фуқаролар йиғини учун янги, замонавий бино қуриб берилди.

Бундай мислсиз ғамхўрликка, эътиборга жавобан биз қандай ишлашимиз лозим? Нима қилсак, давлатимиз раҳбарининг эътиборига муносиб жавоб бера оламиз?

Маҳалла раиси сифатида ана шу саволлар мени кечаю кундуз қийнайди. Маҳаллани обод ва хавфсиз ҳудудга айлантириш — бош мақсадимиз. Бу борада озми-кўпми ибратли ишларни амалга оширмоқдамиз. Утган йили маҳалламизда тўртта жинойт содир этилган бўлса, бу йил бундай нохуш ҳолатларга бутунлай барҳам берилди. Маҳалламизда ишсиз фуқаролар қолмади.

Аҳолининг ижтимоий ҳимоясига алоҳида эътибор қаратяпмиз. «Хонадонбай» ишлаш тизими орқали кўп муаммоларга

ечим топиляпти. Ким қандай яшаяпти, қўни-қўшни билан муносабати қандай, маҳалламиз учун қандай ташаббус билан чиқяпти, элу юртга нафимиз тегиши учун қандай бирлашишимиз керак — барча саволларимизга жавоб топиляпти. Энг муҳими, «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари»нинг йўлга қўйилгани маҳаллалардаги аҳоли қандай кун кечираётганини аниқлашда қўлай имконият яратди.

Дафтарлар орқали қанчадан-қанча одамнинг ҳаётида ижобий ўзгаришлар рўй берди: кредит ва субсидия ажратилди, бандлиги таъминланди, тиббий кўмак кўрсатилди. Бир мисол

айтай. Ҳудудимизда яшовчи Индира Шўлдирбоева сартарошликка қизиқади. У 33 миллион сўм кредит олиб, сартарошхона хизматини йўлга қўйди. Наргиза Акбарова эса шаҳар ободонлаштириш бўлимига ишга жойлаштирилди. Гулбиби Азимовага кўзининг операцияси учун пул ажратилди. Улар орасида тикув машиналари берилиб, чеварчилик билан машғуллари бор. Бир сўз билан айтганда, маҳалламиз ҳам ободликка юз тутди, ҳам ижтимоий ҳимоя масаласи анча илгариларида. Буларнинг бари мамлакатимиздаги оқилона сиёсат туфайли, десам муболаға бўлмайди. Бу биргина менинг

эмас, маҳалладошларнинг ҳам эътирофи.

Фақат ҳудудимиз эмас, балки маҳалламизда яшайдиган ҳар бир фуқаронинг кўнгли обод бўлди, нурга тўлди. Зеро, ободлик инсон қалбидан бошланади. Мана шу туйғу замирида одамларимиздаги эртанги кунга ишонч, мамлакатимизда олиб борилаётган кенг кўламли ислохотларга чексиз хайрихоҳлик, бир сўз билан ифода-лайдиган бўлсак, одамлардаги розилик туйғуси мужассамдир.

Дилшод ЕТМИШОВ,
Чирчиқ шаҳридаги
«Ифтихор» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

ЁШЛАРНИНГ УЗОҚ ЙИЛЛИК ОРЗУСИ УШАЛДИ

Олмазор туманидаги «Иброҳим ота» маҳалласида янги йил арафасида аҳоли фаровонлигига қаратилган эзгу ташаббусга қўл урилди: аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талабини маҳалланинг ўзида қондириш мақсадида «Барака» савдо мажмуаси фойдаланишга топширилди.

Айтиш керакки, янги мажмуа 900 метр квадратни эгаллаган, авваллари бўш ётган савдо дўкони негизда ташкил этилди. Бу ерда иш билан банд қилинган фуқароларнинг аксарияти айна шу маҳалла вакиллари. Қолаверса, маҳалла ёшларининг узоқ йиллик орзуси ушалди. Гап шундаки, тадбиркор, туман Кенгаши депутати Жасур Туропов йиғинда мини-футбол стадионини қуриб фойдаланишга топшир-

ди. Эндиликда бу ерда ёшлар бўш вақтини мазмунли ўтказиши, спорт билан мунтазам шугулланиши мумкин. — Янги йил арафасида амалга оширилган бундай эзгу ишлар маҳалладошларимизни беҳад қувонтирди, — дейди маҳалла раиси Ҳасан Абдураззоқов. — Айни йўналишдаги ишларимиз 2023 йил мобайнида давом этади. Жумладан, ҳудудда тиббиёт пунктини очиш, дорихоналар ташкил этиш, кузатув камералари

қўпайтириш, коммунал хизмат кўрсатиш бошқарув компаниялари фаолиятини тубдан яхшилаш ва бошқа мавжуд муаммоларнинг ижобий ҳал этилишига эришмоқчимиз. Бунда, албатта, маҳалла аҳлининг ташаббусларимизни қўллаб-қувватлаши, хайрихоҳ бўлиши муҳим аҳамиятга эга.

Пўлат МҶМИНОВ,
Олмазор туманидаги
«Иброҳим ота»
маҳалласи фаоли.

«МАБЛАҒ ЙЎҚ, ДЕБ ЎТИРСАК, ҲЕЧ КИМ БИЗНИ АЙБЛАМАСДИ...»

МАБЛАҒ БИЛАН БОҒЛИҚ ЮМУШЛАРНИ МАБЛАҒ ЙЎҚЛИГИНИ РЎКАЧ ҚИЛИБ, ОРТГА СУРСАК БЎЛАРДИ. ҲЕЧ КИМ БУНДА БИЗНИ АЙБЛАМАСДИ. ЛЕКИН БИЗ МУАММОЛАРГА БУ ТАРЗДА ТОМОШАБИН БЎЛИБ ҚАРАБ ТУРСАК, БИРОВ ЧЕТДАН КЕЛИБ ЕЧИМ ҚИЛИБ БЕРМАЙДИ

Маҳалла бугун чин маънода ҳудуддаги ижтимоий-сиёсий, маданий ва бошқа масалаларда мустақил иш олиб борувчи, аҳоли муаммоларини ҳал этишда етакчи тузилмага айланди. Сўнгги йилларда мазкур институтга эътибор сабаб аҳолининг барча муаммолари энди маҳалланинг ўзида ҳал этилмоқда.

Одамларнинг қандай яшаётгани, уларни қийнаётган муаммолар, иш билан таъминлаш, боқувчисини йўқотган ёки кам таъминланган оилаларга ёрдам кўрсатиш, уй-жойини таъмирлаш каби масалаларга ечим излаб идорама-идора, ташкилотма-ташкилот юришга ҳожат қолмади. Албатта, бу сингари вазифаларни ўз вақтида ҳамда сифатли бажариш, одамларнинг давлатдан рози бўлиб яшашида маҳалла раиси га катта масъулият юкланади.

Мен буни ўзим раислик қилаётган «Беруний» маҳалласидаги фаолиятида янада тездароқ англаб етдим. Илгиримизда 2 653 нафар фуқаро яшайди. Уларнинг 1 309 нафари аёллар бўлса, 14-30 ёшгача бўлган ёшлар 691 нафарни, пенсионерлар 364 нафарни ташкил этади. 5 та боқувчисини йўқотган оила, 3 нафар ёлғиз она, 42 нафар ногиронлиги бўлган шахс истиқомат қилади.

Ҳар бир тоифадаги одамларга ўз вақтида эътибор қаратиш, табиийки, биргина раиснинг имкониятидаги иш эмас. Барча юмушларни бажаришга бир ўзим улгурмаслигим аниқ. Қувонарлиси, бунда Президентимиз ташаббуси билан маҳалаларда фаолият бошлаган «бешлик» ҳамкорлиги қўл келмоқда. Йўналишларда ўзаро ҳамжиҳат бўлиб, манзилли ишларни ташкил этяпмиз. Ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли, ёшлар етакчиси, ҳудуд профилактика инспектори билан ҳамкорликда иш режаси тузиб, 2022 йилда бир қатор натижаларга эришдик.

Ҳудудда жами 10 та кўча бўлиб, маҳалланинг ихтисослашуви савдо-сотиқ ва ҳунармандчилик ҳисобланади. 60 фоиз одамлар савдо билан

шугулланса, қолганлар ҳунармандчиликнинг мебелсозлик тури билан машғул.

Ижтимоий ҳимоя ва ёрдамга муҳтож аҳоли қатламларини моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида шакллантирилган «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари»даги аҳоли билан ишлашга алоҳида эътибор берилган. 2022 йилда «Темир дафтар»га 18 нафар, «Аёллар дафтари»га 44 нафар, «Ёшлар дафтари»га 14 нафар фуқаро рўйхатга олиниб, уларга манзилли ёрдам кўрсатилди.

«Аёллар дафтари»даги ижтимоий кўмакка муҳтож Дилоромхон Қорабоевнинг яшаш хонадони ҳомийлар жалб қилган ҳолда таъмирлаб берилди. 3 хонали уй таъмири учун 25 млн. сўм сарф этилди. Бундан ташқари, Оқ йўл кўчасида яшовчи Каримахон Маҳмудовнинг яшаш хонадони 17 млн. сўмга замонавий кўринишга келтирилди. «Темир дафтар»да рўйхатда турган 1-гурӯх ногирони Ҳалимжон Мирзаевнинг яшаш хонадони бўлмагани сабаб унга 40 млн. сўмга уй-жой қуриб, 10 млн. сўмга электр мотоцикл олиб берилди. «Аёллар дафтари»да турган 4 нафар хотин-қизга замонавий тикув машиналари етказилди. Шу билан бирга, уларга миллий либослар тайёрлаш йўналишида оилавий бизнесларини йўлга қўйишда кўмаклашилди. Ҳудуддаги ҳомийларни жалб қилган ҳолда яна бир савобли ишни амалга оширдик. Ногирон маҳалладошимиз Алишер Деҳқоновга 10 млн. сўм баҳосидаги электр мотоцикл олиб бердик.

Ҳамкорликда хикмат кўп, деганлари рост экан. Маҳалладаги фуқароларнинг ҳамжиҳатлиги асосида ҳудуддаги қабри-

стонда улкан ободонлаштириш ишлари олиб борилмоқда. Қабристон ҳудудидан ўтган 250 метр зовур қовланди, 100 метр асфальт ётқиздик, 400 метр масофа шағалланди, қабристон атрофининг деворлари пишган ғишт билан ўралди. Маҳалламизда яшаб ўтган машҳур табиб, тарихчи Маҳмуд Ҳаким Яйфоний қабри ободонлаштирилиб, мақбара қурилди. Бу ишларига жами 85 млн. сўм маблағ сарф этилди.

2022 йилнинг сентябрь ойида маҳалла фуқаролар йиғини ҳаётида янги саҳифа очилди. Сабаби, биз ҳар жиҳатдан қулай замонавий бинога кўчиб ўтдик. Тадбиркор У.Ҳайдаров давлат-хусусий шерикчилик асосида барпо этган янги бинода маҳалла фаоллари ва аҳоли учун керакли шарт-шароит яратилди. Янги хизмат кўрсатиш тармоқлари ишга тушди.

Ҳар бир маҳалла фуқаролар йиғини ходимлари учун алоҳида хизмат хоналари ташкил этилди. Икки қаватли бинонинг 2-қаватида ўқув маркази фаолияти йўлга қўйилди. Ҳозирда 140 нафар ёшлар чет тиллари, математика, кимё, биология фанларини янада мукамал ўрганмоқда.

Эътибор берсангиз, юқорида санаб ўтган ишларимизнинг аксарини ҳомийлар иштирокида бажарганмиз. Яъни маблағ билан боғлиқ юмушларни маблағ йўқлигини рўқач қилиб, ортга сурсак бўларди. Ҳеч ким бунда бизни айбламасди. Лекин биз муаммоларга бу тарзда томошабин бўлиб қараб турсак, биров четдан келиб ечим қилиб бермайди. Назаримда, маҳалла раисининг энг муҳим вазифаси ҳам аслида шу — жамоатчилик назоратини ўрнатиш ва фуқаролар йиғинининг ўзини ўзи

бошқариш жараёнини ташкиллаштиришдир. Янада оддийроқ айтадиган бўлсак, маҳалла раиси — ташкилотчи бўлиши керак.

Янги — 2023 йилда режаларимиз катта. Президентимизнинг «2022-2023 йилларда маҳаллалар инфратузилмасини янада яхшилаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига асосан, маҳалла фуқаролар йиғинидаги ички йўллар ҳамда кўчаларни асфальтлаш ишларини бошлаб юбордик. Ҳар бир йўналишда кўмакка муҳтож оилалар хатловдан ўтказилмоқда. Маҳалламизда ўтган йилдаги эзгу ишларни давом эттиришни ният қилганмиз.

**Мўминжон СИДДИҚОВ,
Ўзбекистон туманидаги
«Беруний» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.**

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

ЯНГИ БИНО УЧУН МАБЛАҒ АЖРАТИЛДИ

Давлатобод туманида мутасадди раҳбарлар маҳаллалар ижтимоий-иқтисодий ҳолатини ўрганиб, аҳоли билан учрашувлар ташкил этмоқда.

«Нуробод» маҳалласида «бешлик» вакиллари билан биргаликда мавсумда юзага келаётган муаммолар ҳамда уларни зудлик билан бартараф этиш чоралари кўрилди. Хусусан, аҳолини қийнаб келаётган ичимлик сув маҳсус техникаларда етказиб берилиб, эҳтиёж қондирилмоқда.

Шунингдек, «Ирвадон»

маҳалласида Президентнинг «2022-2023 йилларда маҳаллалар инфратузилмасини янада яхшилаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижроси бўйича ўрганишлар давом эттирилди. Маҳалла маъмурий биносини янгидан қурилиши учун 590 млн. сўм маблағ ажратилган бўлиб, «Оташ» хусусий кор-

хонаси томонидан қурилиш ишлари олиб борилмоқда.

Шунингдек, «Ўрта Ровустон» маҳалласи «бешлиги» фаолияти билан танишилди, келгусида амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар муҳокама қилиниб, тегишли тавсиялар берилди.

Мухбиримиз.

ҲАММА ИНСОН МАҲАЛЛАДА ЯШАЙДИ. МАҲАЛЛАДОШЛАР БИР-БИРИНИ ЖУДА ЯХШИ БИЛАДИ. БУЛАР ҲАМ БИР-БИРИГА БЕФАРҚ БЎЛМАСДАН, АГАР ЯШАШ ЙЎЛИНИ БИЛМАЁТГАНЛАР БЎЛСА, УЛАРНИ ЖАМОАТЧИЛИК БИЛАН ТЎҒРИ ЙЎЛ КЎРСАТИБ, ЭЪТИБОР ҚИЛИНСА, «ЗАРАРКУНАНДА» ИНСОНЛАР МАҲАЛЛАДА БЎЛМАЙДИ

2023 йилга юртимизда «Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили», деб ном берилди. Бу мамлакатимизда олиб борилаётган сиёсатнинг марказида турибди. Бу сиёсат фақат шу йилда бўлмайди, балки у доимий равишда давом этади.

Аввало, «эътибор» сўзининг мазмун-моҳиятига диққатингизни қаратмоқчимиз. Бу сўз «Ўзбек тилининг беш жилдлик изоҳли луғати»да (5-жилд, 66-бет) араб тилидан олинган бўлиб, «хурмат, иззат-икром; ҳисобга, назарга олиш; обрў, нуфуз», деган маъноларни англатади.

Навбатдаги масала «Инсонга ким эътибор қилиш керак?» деган саволнинг жавобини топишда. Юртбошимиз таъкидлаганидек, бизнинг «бунёдкор халқимиз, дуоғўй ота-оналаримиз, навқирон авлодимиз» — ҳаммаси инсонлардан иборат. Ҳаммасига эътибор қаратилади, бирорта фуқаро четда қолмайди.

Яна бир муҳим жиҳат: Президент айтди, энди бизга давлат эътибор қилиш керак, деб давлатнинг эътиборини кутиб ўтирмаслик керак. Ҳаммамиз шу давлат фуқароларимиз. Демак, бирортанамиз эътибордан четда қолмаймиз ва мос равишда ҳар биримиз бу сиёсатга бефарқ бўлишга, ўзимиздан тортиб ҳаммага, жамиятга эътибор қилмасликка ҳаққимиз йўқ.

«Инсонга ким эътибор бериши керак?», деган саволга қуйидагича жавоб бўлиш мумкин.

Биринчидан, ҳар бир инсон ўзига эътибор қаратиши лозим. «Мен кимман? Нималар билан шуғулланишим керак? Ҳаётимни қандай қилсам ўзим хор бўлмай яшайман ва жамиятга,

бировларга қандай фойда мегади?», деган саволларга ҳар бир киши ўзи жавоб топиб ҳаракат қилиши керак.

Иккинчидан, ҳар бир инсон оилада улғаймоқда ва яшамоқда. Оилада бир-бирига эътиборли бўлиб, ҳеч бир фарзандга бефарқ бўлмаслиги керак. Бефарқлик кайфиятнинг бутунлай барҳам топишини оилада бошлаш ва шакллантириш керак. Бировга қарам бўлмасдан яшаш тарзини айнан оилада сингдириш лозим бўлади.

Учинчидан, ҳамма инсон маҳаллада яшайди. Маҳалладошлар бир-бирини жуда яхши билади. Булар ҳам бир-бирига бефарқ бўлмасдан, агар яшаш йўлини билмаётганлар бўлса, уларни жамоатчилик билан тўғри йўл кўрсатиб, эътибор қилинса, «зараркунанда» инсонлар маҳаллада бўлмайди.

Тўртинчидан, нодавлат-нотижорат ташкилотлари маҳалла ва маҳаллий ҳокимликлар билан ҳамкорликда ҳар бир фуқарога эътиборни кучайтириши лозим. Бунда фақат ночор оилалар, заиф инсонларга эмас, балки илғор инсонларга эътиборни қаратиб, уларнинг илғорликка эришган тажрибаларини оммалаштириш борасида ҳам тегишли тадбирларни амалга ошириш лозим бўлади.

Бешинчидан, ҳўжалик юритувчи субъектлар унда фаолият кўрсатаётган ҳар бир кишининг иқтисо-

дий-ижтимоий аҳволидан хабардор бўлиши лозим. Илғор ходимлардан фойдаланиб, уларни рағбатлантириш, тажрибаларини оммалаштириш ва ночор, ёрдамга муҳтожларига эътибор қаратиб, уларни илғорлар қаторига олиб чиқиш каби чораларини кўришлари лозим.

Олтинчидан, маҳаллий ҳокимликлар аҳолига нисбатан эътиборли бўлиб, давлатимизда олиб борилаётган сиёсатни тўғри амалга ошириши, барча фаол инсонлар ва ташкилотларни «иш»га солиб, давлатнинг одилона сиёсатини амалга оширилишига ҳаммани сафарбар қилиши керак бўлади.

Еттинчидан, давлат томонидан ушбу сиёсатни амалга ошириш учун тегишли қарорлар, «йўл хариталари», чора-тадбирлар ишлаб чиқиб, ҳар бир тадбирни амалга ошириш учун масъуллар, амалга ошириш вақти, бажарилишини назорат қилиш механизмлари ишлаб чиқилган бўлиши шарт.

Мана, инсонга эътибор қилишда фақат давлат эмас, балки у билан бирга жами еттита субъект иштирок этар экан. Чунки инсон фақат давлатни эмас, биринчи галда ўзининг камолоти ва фаровонлигини ўйлайди. Шу аснода бошқа субъектларнинг яхши бўлиши ва жамиятнинг барқарорлигини таъминлашга ҳам ҳизмат қилади. Шу туфайли унга эътибор ҳам ҳар томонлама бўлиши лозим.

Мамаюнус ПАРДАЕВ,
иқтисодиёт фанлари доктори, профессор.

ВИЛОЯТ ҲОКИМИ 372 ТА МУРОЖААТНИ ТИНГЛАДИ

Сурхондарё вилояти ҳокими Улуғбек Қосимовнинг Бандихон туманидаги «Бектепа» маҳалласида бўлиб ўтган оммавий сайёр қабулида 302 нафар фуқаронинг уй-жой қуриш, таъмирлаш, ишга жойлашиш, ички йўллар таъмири, ичимлик суви, электр энергияси ва газ таъминоти ҳамда бошқа масалалардаги 372 та мурожаати тингланди.

Қабул қилинган мурожаатларнинг 71 таси шу ернинг ўзида ижобий ҳал этиб берилди. Жумладан, депутатлар, вилоят Халқ қабулхонаси ҳамда бир қатор давлат ва жамоат ташкилотлари вакилларида иборат Ишчи гуруҳи томонидан ўрганилиб, хулоса берилган, уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож, ногиронлиги бўлган, боқувчисни йўқотган 15 та оиланинг уй-жойларини таъмирлаш бўйича масъулларга топшириқлар берилди.

Шунингдек, сайёр қабулга ногиронлик аравачаси билан таъминлаш масаласида ёрдам сўраб келган Бандихон тумани «Чинор» маҳалласида

яшовчи, биринчи гуруҳ ногирони Фахриддин Рўзиевга ўзиорар аравача топширилди.

Вилоят ҳокими ҳар бир мурожаат замирида инсон тақдирини турганини, бугунги қабулга фуқаролар масаласининг ҳал этилиши умиди билан келганини таъкидлаб, масъулларга ижроси мuddат ва қўшимча маблағ талаб қиладиган 301 та мурожаатни йўналтирди ва ҳар бир мурожаатга масъулият билан ёндошиб, қонуний мурожаатларни ижобий ҳал этиш топшириғини берди. Ижрога йўналтирилган мурожаатлар вилоят ҳокими томонидан назоратга олиниши маълум қилинди.

БУХОРОДА 57 ТА МАҲАЛЛА ЯНГИ БИНОГА ЭГА БЎЛДИ

Пешку туманида ижарада ёки мослаштирилган бинода турган маҳалла фуқаролар йиғини сони яна биттага камайди. Куни кеча «Хуррам» маҳалласининг замонавий қиёфадаги маъмурий биноси фойдаланишга топширилди. Бу сўнгги бир йил давомида туман маҳаллалари учун тамоман қайта қурилган ўнинчи иншоотдир.

«Хуррам»га келсак, бу ерда ходимларнинг иш самарадорлигини оширишга ҳизмат қиладиган барча қулайликлар яратилди. Хоналар кенг ва ёруғ. Улар замонавий алоқа воситалари, мебеллар билан жиҳозланган. Энди ҳамма гап яратилган қулайликлардан оқилона фойдаланиб, одамлар ўй-ташвишини енгиллаштиришда. Айтмоқчи, қурилиш-таъмирлаш ишлари учун маҳаллий бюджет ҳисобидан

180 миллион сўм сарфланганини ҳам таъкидламоқчимиз.

Умуман олганда, 2022 йилда вилоятда фаолият кўрсатаётган фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди. аълумотларга кўра, жами 57 та маҳалла фуқаролар йиғинининг маъмурий биноси янгидан қурилиб, фойдаланишга топширилди.

ТАЖРИБА

Эплаган Икки ошар...

ПАВЛОВНИЯ ДАРАХТИ ЖУДА ТЕЗ ЎСУВЧИ ЎСИМЛИК БЎЛГАНИ БОИС ЕРГА ЭКИЛГАН НИХОЛ БИР ЙИЛДА 5 МЕТРГАЧА БЎЙ ЧЎЗАДИ. ДАРАХТ ЯХШИ ПАРВАРИШ ҚИЛИНСА, ИККИНЧИ ЙИЛДАН ГУЛЛАЙ БОШЛАЙДИ ВА БЎЙИ 12 МЕТРГАЧА БОРАДИ. ТЎРТИНЧИ ЙИЛДАН БОШЛАБ УНИ КЕСИБ, ЁҒОЧ ОЛИШ МУМКИН

Сирдарё вилояти Ховос туманидаги «Қорақум» маҳалласининг Янги гузар кўчасида яшовчи Муқаддас Маҳматова Фарғона вилоятидан 400 туپ павловния кўчати олиб келган эди. Ўша ниҳоллардан 100 түпи амал олди, холос. Бунга кўчатлар айни томир ёзаётган палла оқар сувдаги узлиш ва, албатта, уни ўстиришда ҳали аёлнинг тажрибаси йўқлиги сабаб бўлди.

Шундай бўлса-да, ўтган кўкламда тайёр кўчатларидан бир қисмини сотиб, водийда қилган харажатини қоплади. Ҳозир ҳовлисида 1 ярим минг туپ павловния ўсяпти, уларни сотса, пули соф фойда бўлади. Муҳими, энди унда ушбу набобот турини томиридан кўпайтиришдан то парвариш-лашгача бўлган агротехникаси бўйича яхшигина малакаси бор. Бунга Муқаддас опа, асосан, интернетдаги манбаларни ўқиб, ўрганиш орқали эришди.

Дарҳақиқат, дунёда энг тез ўсувчи павловния дарахти ҳақида эшитган инсон борки, ўсимликнинг ноёб хусусиятлари, қандай шароитда бўй чўзишига қизиқиши ортмай қолмайди. Танаси чинор, бўйи теракка қиёсланадиган бу дарахтнинг ҳар бир қисми бирор соҳада фойда келтиради. У гуллаганда асаларилар оиласи учун яхшигина асал манбаи бўлиб, хушбўй ҳиди билан 1 ой дилларни хушнуд этади. Унинг барглари жуда катта бўлиб, одатда 70 сантиметргача боради. Япроқ ёзганида жазирмадан соя-салқин беради. Совуқ тушганида эса барча дарахтлар сингари баргини ерга ташлайди. Ишнинг кўзини биладиган чорвадор барглари қуритади-да, чорва молларга тўйимли озуқа сифатида беради.

— Павловния дарахти жуда тез ўсувчи ўсимлик бўлгани боис ерга экилган ниҳол бир йилда 5 метргача бўй чўзади, — дейди Муқаддас Маҳматова. — Илк йилдаёқ мингта

дарахтдан минг тоннагача биомасса олиш мумкин. Дарахт яхши парвариш қилинса, иккинчи йилдан гуллаб бошлайди ва бўйи 12 метргача боради. Тўртинчи йилдан бошлаб павловния дарахтини кесиб, ундан ёғоч олиш мумкин. Аммо қимматбаҳо, мустаҳкам ёғоч олишни мақсад қилган тадбиркор дарахтнинг 7 йилда тўлиқ етилишини кутади. Бу вақтда дарахтнинг диаметри 70 сантиметр, бўйи 15-20 метргача бориши мумкин. Яъни павловниянинг тўлиқ етилиши учун одатда 7 йил керак бўлади, аммо у заминда қанча кўп турса, қиймати шунча ортиб бораверади. Ҳовлимизда яқин йилларда яна йилига 6 мингта шундай кўчат етиштиришни режа қилганмиз. Қолаверса, бу дарахтга қизиқан маҳалладошларимиз бор, уларга ҳам имкон қадар ёрдам қилиб, маҳалламизни павловния марказига айлантирмоқчимиз.

Муқаддас Маҳматова беҳизор барпо қилиш учун 500 туپ кўчат ҳам тайёрламоқда. Эътиборлиси, уларнинг пайвандини интернетдаги тавсиялар орқали ўрганиб, ўзи бажарди. Қолаверса, Фарғонадан павловния кўчатлари олиб келган бўлса, Жиззахдан биогумус ҳосил қилишда иштирок этадиган чувалчанг келтирди. Яъни бир парча ерида ана шу фойдали ўғитни тайёрлашни йўлга қўйди. Энди тадбиркор аёлнинг томорқасида қулупнай пайкаллари ҳам пайдо бўлмоқда.

— Маҳалламизда Муқад-

дас Маҳматова каби боғдорчилик, кўчатчилик ва бошқа йўналишларда тадбиркорлик қилаётган хотин-қизларимиз кўпчилиكنи ташкил этади, — дейди «Қорақум» маҳалла фуқаролар йиғини хотин-қизлар фаоли Барно Ҳамдамова. — Масалан, улардан бири боғ яратган бўлса, бошқаси чеварлик цехи ва тўғараги очган. Аёлларимиздан бири куён кўпайтириб, ундан келган даромадга маҳалламизда икки қаватли савдо ва хизмат кўрсатиш мажмуасини қурмоқда. Биз маҳалла фаол-

лари аёлларимизнинг бундай ташаббусларини қўллаб-қувватлашга ҳамиша тайёремиз.

Муқаддас опа яшаётган маҳалла чекка қишлоқлар сирасига киради. Шунданми, ёғочининг юқори сифатлилиги жиҳатидан қарағайдан кейинги ўринда турадиган павлония дарахти кўчатлари мазкур маҳаллада борлигини узоқ-яқиндаги харидорлар ҳали яхши билишмайди. Шу боис тегишли ташкилотлар тадбиркор аёлга кўчатлар сотувида амалий кўмак берса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Бир сўз билан айтганда, дунё бозорида қарағай ёғочидан икки марта қиммат турадиган павловнияга айникса, мебелсозлик, қурилиш соҳаларида кун сайин талаб ортиб бормоқда. Ушбу ўсимликни юртимизда кўпайтириш, барча ҳудудларда павловния майдонлари, плантацияларини яратиш келгусида ёғоч импортига бўлган талабни қамайтириб, арзон ва сифатли муқобил энергия манбаини яратишга хизмат қилади.

Иброҳим ПЎЛАТОВ.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

СЕЛ ЮВИБ КЕТГАН УЙЛАР ҚАЙТА ТИКЛАБ БЕРИЛДИ

Бўка тумани марказидаги бино ва иншоотлар, аҳоли яшаш хонадонлари ўтган йил 21 июнь куни кечаси содир бўлган кучли ёғингарчилик туфайли юзага келган табиий офат (сув тошқини) натижасида жиддий зарар кўрган эди. Хусусан, ҳудуддаги «Тошлоқ» маҳалласининг Истиқбол кўчаси ҳамда «Ўзбек» маҳалласининг Увайсий кўчаларида жойлашган 19 та хонадонга катта талафот етган.

Шундан сўнг уларни тиклаш мақсадида қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилди. Дастлабки кунларданоқ бу саъй-ҳаракатларга вилоят ҳокими Зойир Мирзаевнинг фармойиши билан 1,5 миллиард сўм, кейинчалик босқичма-босқич жами 5 миллиард сўмга яқин маблағ ажратилди. Бунинг эвазига Истиқлол ва Истиқлол-2 кўчаларига 1,1 километр узунликдаги цемент-бетон қопламали йўл ва 700 метр узунликдаги пйёдалар йўлакчаси қурилди.

Шунингдек, ушбу ҳудудни ободонлаштириш мақсадида мингдан ортиқ мевали ва манзарали дарахтлар экилди. Табиий офат натижасида зарар етган хонадонларни қайта қуриш ва таъмирлаш учун бир қатор ҳомийлар ташаббус кўрсатди. Жумладан, «Олмалиқ кон металлургия комбинати» АЖ томонидан 450 тонна цемент ҳамда турли тадбиркорлар ва ташкилотлар томонидан қурилиш материаллари етказиб берилди.

Мазкур хонадонларни ўз эгаларига топшириш маросими ўзига хос таассуротларга бой бўлди. Унда Тошкент вилояти ҳокими Зойир Мирзаев, давлат ва жамоат ташкилотлари мутасаддилари ҳамда ҳудуд фаоллари қатнашиб бу ерда амалга оширилган ишлар билан танишди. Қолаверса, шу куни туманининг «Янгибоғ» маҳалласида қурилган имтиёзли кредитлар асосидаги арзон уй-жойлар ўз эгаларига топширилди.

«МАҲАЛЛАБАЙ» — АҲОЛИ БИЛАН ИШЛАШНИНГ САМАРАЛИ ТИЗИМИ

2022 йилда 2 302 млн. сўм маблағ йўналтирилиб, 94 нафар фуқарога турли мақсадлар учун имтиёзли кредитлар ажратилди, 118 нафар ишсиз маҳалладошимиз бандлиги таъминланди

Бугун маҳалла тизимида «маҳаллабай» ишлашга ўтилгани катта ўзгаришларга сабаб бўлмоқда. Ўтган вақт давомида бу ташаббус аҳоли билан бевосита ишлашнинг энг самарали тизими экани ўз исботини топди. Шунинг натижасида айни вақтда юртимиздаги барча соҳалар фаолиятида ва кечаётган ўзгаришлар моҳиятида «маҳаллабай» сўзининг аҳамияти кундан-кун ортиб бормоқда. Ташкилот ва идоралар вакиллари мазкур амалиёт асосида муаммоларни маҳаллага тушиб ҳал этмоқда. Бу эса натижадорликни таъминламоқда.

Аҳмад Яссавий номли маҳалламизда мана шу ислохотларга ҳамоҳанг иш юритилмоқда. Табиийки, самарадорлик шунга мос бўлмоқда. Жумладан, 2022 йилда аҳоли бандлигини таъминлаш, камбағалликни қисқартириш ва тадбиркорликни ривожлантириш бўйича 2 302 млн. сўм маблағ йўналтирилиб, 94 нафар фуқарога турли мақсадлар учун имтиёзли кредитлар ажратилди, 118 нафар ишсиз маҳалладошимиз бандлиги таъминланди. 3 та хизмат кўрсатиш шохобчаси ташкил этилгани ҳисобига 26 та иш ўрни яратилди.

Эътиборлиси, маҳаллаларда ўтказилган хатловда аниқланган ҳолатлар бўйича фуқароларга яқиндан кўмак кўрсатилмоқда. Айниқса, ишсизликка барҳам бериш мақсадида 48 нафар маҳалладошимиз ўқув марказларида касб-ҳунарга ўқитилди, 286 нафари ўзини ўзи банд қилди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож бир оилага енгил конструкцияли иссиқхона учун ва 2 нафар фуқарога бошқа мақсадларда субсидия ажратилди. Яна икки нафар фуқарога 10 йил муддатга 85 сотихдан ер берилди.

«Аёллар дафтари»да жами 73 та аёл рўйхатга олинган бўлиб, уларнинг 23 нафарига субсидия асосида тикув машинаси олиниб, бандлиги таъминланди. Натижада улар қўшимча даромад топиб, молиявий аҳолини яхшилади. 14 нафар боқувчиси йўқ ҳамда 22 нафар I- ва II-гурӯх ногиронлиги бор

аёлларга бир марталик моддий ёрдам кўрсатилди. Уй-жойга муҳтож 11 нафар хотин-қизга ижара компенсация пули тўлаб берилди. Реабилитация воситаларига муҳтож юртдошларимизга электрон ногиронлик араваси, ногиронлик араваси ва юриш мосламаси ажратилди. Шу билан бирга, хатловда тиббий хизматга эҳтиёжи аниқланган маҳалладошимизга «Аёллар жамғармаси» ҳисобидан кўз жарроҳлик амалиётини ўтказиш учун 2 миллион 200 минг сўм маблағ берилган бўлса, яна бир аёлга ногирон фарзанди учун 7 миллион 800 минг сўм ажратилди.

«Темир дафтар»даги 14 та оилага 26 млн. сўм, яна бир нафар маҳалладошимизга даволаниши учун 10 млн. сўм берилди. «Ёшлар дафтари»да 17 нафар йигит-қиз рўйхатга олиниб, 2022 йилда уларни моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида 53 707,2 минг сўм маблағ йўналтирилди. Жумладан, 2 нафар ёшнинг бандлигини таъминлаш учун ер майдони ажратилди, 2 нафарининг никоҳ тўйлари ҳомийлар иштирокида ўтказилди.

Маҳалламизда муаммоларни «маҳаллабай» аниқлаш ва бартараф этиш натижасида одамларни қийнаётган қўллаб-ижтимоий масалалар ҳал этилмоқда. Масалан, 2022-2023 йилларга мўлжалланган маҳаллий дастурга асосан, аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш мақсадида кўчаларнинг 5,3 км. қисмига янги тармоқ тортилди. Гулистон тумани касб-ҳунар

мактаби ҳудудидаги сув минораси янгиланди. Бунинг учун 1 137 млн. сўм маблағ йўналтирилди. Шунингдек, маҳалламизнинг Аҳмад Яссавий номидаги кўчасида жойлашган 52-, 54-, 56-сонли кўп қаватли уйлари ва Бойсун кўчасидаги 11-, 12-сонли уйлар таъмири учун 319,7 млн. сўм ажратилди.

Ўз навбатида маҳалла ҳудудидаги 2,3 км. масофадаги кўчаларга тош-шағал тўкилди. Янги кўчаларга 2 донa трансформатор олиб келиниб, 87 донa бетон устунлари ўрнатилди. 4,3 км. масофага электр тармоғи тортилди. Маҳалла инфратузилмасини ривожлантириш учун 1,5 км. масофадаги кўчалар асфальтланди, 2 км. масофада бетон йўл қурилди, 2,7 км. масофа тош-шағалланди. Маҳалла ҳудудидаги кўп

қаватли уйларга канализация тармоғи тортиб, аҳоли томорқаларидан унумли ва самарали фойдаланиши учун 1 донa вертикал дренаж қудуғи ўрнатилди, 2,2 км. масофада зовур тозалаш ишлари бажарилди.

Юртимизда ёши улўғ отахону мўътабар онахонларимизни эъзозлаш, ҳурматини жойига қўйиш, ҳар бир эзгу ишни уларнинг дуоси билан бошлаш халқимизнинг узоқ асрлик урф-одати, миллий анъаналари ҳамда яшаш тарзининг ажралмас қисмига айланган, десак муболаға қилмаган бўламиз. Бу, энг аввало, кексаларга ғамхўрлик ва эътиборимиз намунаси бўлса, ёш авлод учун улкан тарбия ва тажриба мактаби ҳамдир. Маҳалламизда бу борада эзгу анъаналар давом этиб, кекса авлод вакиллари ижтимоий

ҳимоя қилиш, нуронийларнинг турмуш даражасини яхшилаш, саломатликларини тиклашга катта эътибор берилмоқда. Ўтган 2022 йилда 70 нафардан ортиқ кайвонийимиз республикамизнинг сўлим гўшаларида сайёҳат қилиб қайтишди, 2 нафар нуроний сиҳатгоҳда дам олиб, саломатликларини тиклашди. Йил давомида ҳомийлар ёрдамида эҳтиёжманд 100 нафардан ортиқ фуқарога моддий ёрдам берилди.

Қувонарлиси, бу яхшилик ва янгиликлар 2023 йилда ҳам бардавом бўлади. Бунинг учун йил бошидаёқ аниқ режа тузиб олдик.

Алишер СИДДИҚОВ,
Гулистон туманидаги Аҳмад Яссавий номидаги маҳалла фуқаролар йиғини раиси.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

«КАМОЛОТ»ДА САЙЁР ҚАБУЛ ЎТКАЗИЛДИ

Сирдарё тумани масъуллари иштирокида туман маҳаллалари бўйлаб сайёр қабул ўтказилмоқда. Шундай тадбирлардан бири «Камолот» маҳалласи ёшлари ва аҳолиси билан ўтказилди.

Эътиборлиси, учрашувда мурожатчиларнинг банк кредити, фуқаролик паспортни олишда амалий ёрдам, соғлиқни тиклаш ва контракт тўловини тўлаб бериш учун ёрдамлар, тадбиркорлик фаолиятини

йўлга қўйиш учун ер ажратиш каби бир қатор мурожаатлари ижобий ечим топди. Шу кунги қабулда фуқароларнинг «Аёллар дафтари»га киритиш, ногиронлар аравачаси олиш ва ишга жойлашти-

риш бўйича мурожаатлари ҳам тингланиб, жойида қаноатлантирилди. Вақт талаб қиладиган 3 та мурожаат ижроси нозоратга олинди.

Мухбиримиз.

«ЎТГАН ЙИЛ БАРАКАЛИ БЎЛДИ, БУ ЙИЛ УНДАН КАМ БЎЛМАЙДИ»

446 МИЛЛИОН СЎМ МАБЛАҒ САРФЛАБ, МАҲАЛЛАМИЗГА ЯНГИ БИНО ҚУРИБ БЕРИЛДИ. БУНИНГ ЭВАЗИГА БАРЧА ХОДИМЛАР ЗАМОНАВИЙ ШАРОИТЛАРГА ЭГА АЛОҲИДА ХОНАЛАРДА ИШ ОЛИБ БОРИШ ИМКОНИГА ЭГА БЎЛДИ. БУ ИШ САМАРАДОРИГИНИ ОШИРИШДА МУҲИМ АҲАМИЯТ КАСБ ЭТМОҚДА

Обод ва файзли маҳалла – юрт кўрки. Маҳаллалар равнақи мамлакатимиз тараққиёти, ёруғ келажакимизнинг мустақкам қафолати, пойдеворидир. Шу маънода давлатимиз раҳбари ташаббуси билан маҳалла институтини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг қиёфасини тубдан яхшилашга қаратилган кўплаб ишлар амалга оширилди. 2022 йилда маҳаллалар билан янгича асосда ишлаш, жамиятимиз файзи бўлган нуроний ва кексаларимизга муносиб эътибор кўрсатиш бўйича «Дехқонобод» маҳалласида ижобий натижаларга эришилди.

Аввало, маҳалламиз инфра-тузилмасини яхшилаш борасидаги ишларга тўхталсак. 2022 йил давомида «Обод маҳалла» дастури асосида 6-умумтаълим мактаби 1,8 млрд. сўм маблағ эвазига мукамал таъмирланди. 13-сонли мактабгача таълим муассасаси замонавий кўринишга келиши учун 5,2 млрд. сўм маблағ сарфланди.

Жалолобод оилавий шифокорлик пунктининг янги биносини қуриш ишлари тўла якунланди. Объектнинг лойиҳа қиймати 3 млрд. сўмни ташкил этади. Энг

қувонарлиси, 446 миллион сўм маблағ эвазига маҳалламизга янги бино қуриб берилди. Бунинг эвазига барча ходимлар замонавий шaroитларга эга алоҳида хоналарда иш олиб бориш имконига эга бўлди. Бу иш самарадоригини оширишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Шунингдек, Ғалаба, Янги ҳаёт, Жомий, Мустақиллик, Исломобод кўчаларининг жами 4,5 км. қисми асфальтланди. Жомий-2, Ғалаба-2, Мустақиллик, Янги ҳаёт кўчаларига 2,6 км. бетон қоплама ётқизилди. Янги

ҳаёт, Мустақиллик кўчасига 2,3 км. масофада тоза ичимлик сув тармоғи тортилди. Ҳатто шу кунгача ичимлик сув тармоғи тортилмаган Исломобод, Жомий, Жомий-2, Қўшқўприк кўчаларига янги қувурлар ётқизилиб, тармоққа уланди.

Электр энергиясидаги носозликларни бартараф этиш, эски симёғочларни янгисига алмаштириш орқали бу борадаги муаммолар барҳам топди. Ғалаба-2 кўчасига 25 та, Қўшқўприк кўчасига 15 та, Исломобод кўчасига 38 та, Жомий кўчасига 38 та, Жомий-2 кўчасига 14 та шундай устунлар ўрнатилиб, замонавий кабелллар уланди.

Ишсиз фуқароларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида 6 нафар аёлга тикув машинаси берилган бўлса, 2 нафарига ҳунармандлик бадали тўланди, яна шунча ишсиз фуқарога субсидия асосида иссиқхона қурилди. Умумий ҳисобда йил давомида 212 нафар ишсиз

фуқаро бандлиги таъминланди.

Ёшлар билан ишлашда маҳалла етакчиси билан ҳамкорликда уйма-уй хатлов ўтказдик. Унга кўра, 26 нафар йигит-қиз «Ёшлар дафтари»да рўйхатга олинди. Ўз навбатида уларга зарур кўмак кўрсатилди. Масалан, 3 нафарига такрорий экин учун ер берилди, 14 нафарига турли мақсадлар учун моддий ёрдам ажратилди. 7 нафар қизга тикув машиналари берилган бўлса, 1 нафар маҳалладошимиз доимий ишга жойлаштирилди.

Туман электр тармоқлари корхонаси томонидан маҳалла ҳудудида 91 дона темир-бетон таянчлар ўрнатилиб, 2,2 км. узунликда ҳаво тармоқлари тортилди, 1 дона трансформатор пункти ўрнатилди. Аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш мақсадида 2 534,5 млн. сўм ҳисобидан 10,9 км. янги тармоқ қурилди ва иншоот мукамал таъмирланди.

Маҳалла ҳудудида 11,3 км. ички йўللарни таъмирлаш ишлари тўла якунланди. Асосий кўчаларга 49 дона тунги ёритиш чироқлари ўрнатилиди, 0,8 км. узунликда ирригация тармоқлари қурилди, 2,9 км. узунликда алоқа тармоқлари тортилди.

Аҳолининг уй-жойга бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида Дехқонобод массивида Давлат дастури асосида 14 та беш қаватли 280 хонадонли уй-жой қурилиб, эгаларига топширилди. Ҳудуддаги иккита 2 қаватли тураржой бинолари 850 миллион сўм маблағ ҳисобидан мукамал таъмирланди.

Бир сўз билан айтганда, барча ҳаракатларимиз замирида инсонларни рози қилиш, кадрини юксалтириш мақсади ётибди.

**Абдурахмон ҚОЗОҚОВ,
Учқўрғон туманидаги
«Дехқонобод» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.**

БИЛАСИЗМИ?

ЎҚУВ ХОНАЛАРИДА ҲАВО ҲАРОРАТИ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

Санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги хизматининг маълум қилишича, машғулотлар ўтказишда меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқ, ўқув хоналарида ҳаво ҳарорати енгил жисмоний ишда 21° С, ўртача оғир ишда 17° С ва оғир ишда 16° С дан паст бўлмаслиги керак.

Физика ўқув лаборатория хонасида мунтазам равишда ҳарорат 18° С-21° С, ҳавонинг намлиги 40-60 фоиз бўлиши керак. Таълим муассасаси ҳудудидаги ҳожатхоналар иссиқ сув ва канализация тизимига уланган бўлиши лозим.

Муассасада канализация тизими йўқ бўлса, давлат санитария назорати органлари билан келишилган ҳолда таълим муассасасида ер қатламини ифлослантирмаган ҳолда душхоналардан ва юз-қўл ювгичлардан сув оқмайдиган қурилмалар чиқинди ўраларининг бўлишига рухсат этилади.

Информатика ўқув хонасини ертўлаларга жойлаштириш тақиқланади.

Ўқув устахоналаридаги иш ўрни ҳар қандай бахтсиз ҳодисанинг олдини олишга қаратилган ҳолда ташкил қилинган бўлиши керак.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

14 ТОННА СУЮЛТИРИЛГАН ГАЗ ЕТКАЗИЛДИ

**Наманган вилоят ҳокимлиги
масъуллари Поп туманидаги
Чодак қишлоғи аҳолисини тоза
ичимлик сув билан таъминлаш
фаолиятини ўрганди.**

2021-2022 йилларда мазкур объектда 8 миллиард сўмлик маблағ эвазига қурилиш-монтаж, тармоқ тортиш ишлари амалга оширилган. Жорий йилда эса ҳудуддаги бешта маҳалла фуқаролар йиғинида яна 24,8 километрлик тармоқ қуриш ишлари ва сув тиндиргичлар қуриш, шунингдек, аҳоли хонадонларига сув ўлчагичлар ўрнатиш тадбирлари амалга оширилади.

Вилоят ҳокимлигининг ўрганишлари давомида якунланган ва келгусида бажариладиган ишлар юзасидан мутасаддилар билан суҳбат олиб борилди. Қолаверса, ҳудуд аҳолисининг бу борадаги фикри тингланди.

Тадбир доирасида Попнинг олис тоғли ҳудудла-

рига суюлтирилган газ ва кўмир ёқилғисининг етказиб берилиши ҳолати ўрганилди.

Айтиш керакки, 4-сектор ҳудуди бўлган «Чодак боши», «Гулистон» маҳалласи вилоят марказидан 100-120 километр, туман марказидан 55-60 километр узоқликда жойлашган. Айни дамда ушбу ҳудудга кўмир маҳсулотлари ва газ баллонлари ойма-ой, ўз вақтида етказиб берилмоқда. Шу кунларда кузатилаётган ҳаво ҳароратининг кескин пасайиши шароитида «Гулистон», «Чодак боши», «Юқори Чодак боши» ва «Баён» маҳаллаларида яшовчи аҳолига 14 тоннага яқин суюлтирилган газ етказиб берилди.

ЁШЛАР ИШСИЗЛИГИ: МУАММО БОР, ЕЧИМ ЭСА...

**МЕХНАТ ОРГАНЛАРИГА МУРОЖААТ ҚИЛГАН ИШСИЗ ФУҚАРОЛАРГА
МУРОЖААТ ҚИЛГАН КУНДАН БОШЛАБ 10 КУН ДАВОМИДА МУНОСИБ ИШ ЎРИНЛАРИ
ТОПИЛМАГАН ТАҚДИРДА, 11 КУНДАН КЕЧИКТИРМАСДАН ИШСИЗ ДЕБ ЭЪТИРОФ ЭТИЛАДИ
ВА 6 ОЙГАЧА ВАҚТИНЧАЛИК ИШСИЗЛИК НАФАҚАСИ ТЎЛАНАДИ**

Олимларнинг қайд этишича, дунёда, айниқса, ривожланган Ғарб давлатларида инсоният тарихида илк бор ўздан олдинги авлоддан кўра қашшоқроқ яшашга мажбур бўлган авлод ўсиб келмоқда. Улар бунинг асоси деб ёшлар ишсизлигини назарда тутмоқда.

Ўрганишларга кўра, кейинги пайтларда ишсизларнинг бандлик хизмати органларининг хизматларига қизиқиши муайян даражада пасайиб кетгани куйидаги шарт-шароитлар билан изоҳланади:

- таклиф этилаётган бўш иш ўринларининг ишсизлар касбига мос келмаслиги;
- тўланадиган иш ҳақи миқдорининг камлиги;
- иш ўринларининг вақтинчалик тавсифга эгаллиги ҳамда таклиф этилаётган аксарият бўш иш ўринларидаги меҳнат шароитининг оғирлиги, зарарли ва ҳавфли экани.

Бугунги кунда Ўзбекистоннинг 2,4 миллион нафар фуқароси меҳнат миграциясида. Уларнинг 35 фоизга яқини 30 ёшгача бўлган ёшлар ҳисобланади. Хўш, республикада ишсиз ёшларнинг кўпайишига нима сабаб бўляпти?

Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги маълумотларига кўра, бугунги кунда республикада аҳолининг ўсиш даражаси юқорилиги ва меҳнат бозорига

кириб келаётган ёшлар сони кескин ошгани сабабли ҳудудларда етарли даражада иш ўринлари ташкил этилмаётгани ёшлар ишсизлигининг ортishiга сабаб бўлмоқда.

Қайд этилишича, ишга кирмоқчи бўлган ёшларга сантехника, электр устаси, электр-монтажчи, тикувчилик, сартарошлик, ошпазлик, қандолатчилик йўналишлари бўйича эҳтиёж мавжуд. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги томонидан фуқароларга таклиф қилинаётган ишлар кўпинча рад этилади. Улар, асосан, иш берувчилар томонидан эълон қилинаётган бўш иш ўринларига белгиланган иш ҳақининг миқдори қониқтирмаслиги, хусусий корхона ва ташкилотларда ишчи ходимлар учун муносиб шарт-шароитлар яратилмагани, хусусий корхона ва ташкилотларда иш берувчилар томонидан белгиланган иш соатлари меҳнат қонунчилигига мос келмаслиги каби сабабларга кўра рад этишади.

Олий таълим муассасасини битириб, ўз мутахассислиги бўйича ишга

жойлашиш истагида бўлган битирувчилар доимий равишда мурожаат қилиб, мавжуд бўш иш ўринларига ишга жойлашмоқда. Хусусан, ўтган йилда меҳнат органларига 11 мингдан ортиқ ОТМ битирувчилари мурожаат қилиб, уларнинг 8,5 минг нафари ишга жойлаштирилган.

Меҳнат органларига мурожаат қилган ишсиз фуқароларга «Аҳоли бандлиги тўғрисида»ги қонунга мувофиқ, мурожаат қилган кундан бошлаб 10 кун давомида муносиб иш ўринлари топилмаган тақдирда, 11 кундан кечиктирмасдан ишсиз деб эътироф этилади ва 6 ойгача вақтинчалик ишсизлик нафақаси тўланади.

Ёшлар ўртасида ишсизлик ривожланган мамлакатларда ҳам энг асосий муаммолардан бирига айланган. Бугунги ахборот муҳитининг глобаллашуви, юқори турмуш даражаси ва ёшларнинг ҳаётий эҳтиёжларини мутассил ортиб бораётгани, ишсизлик даражасининг юқорилиги сабабли ёшларни муносиб иш билан таъминлаш билан боғлиқ ижтимоий-иқтисодий ва ташкилий муаммолар янада ўткирлашиб бормоқда.

**Гулноза БОБОЕВА,
ЎЗА.**

БАНДЛИК

2022 ЙИЛДА ҚАНЧА ФУҚАРО БАНДЛИГИ ТАЪМИНЛАНДИ?

Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги маълумотларига кўра, 2022 йилда:

1). Ҳудудларда корхоналар **85 мингтага** кўпайиб, уларнинг сони **550 мингтага** етди. Натижада **тадбиркорлик, саноат, қишлоқ хўжалиги, хизмат кўрсатиш** каби соҳаларда **2 миллион нафар** аҳолининг доимий бандлиги таъминланди;

2). 2022 йилда **даромад солиғи тўлаётган** расмий банд бўлганлар сони **400 мингтага** ошди. Уларнинг сони **5 миллион 100 мингга** етди;

3). Маҳаллалардаги **35 мингта микро-лойиҳалар** доирасида **175 минг нафар** аҳоли ўзи яшайдиган маҳаллада даромад топишга эга бўлди;

4). Йўловчи ташиш, дурадгорлик, қўлолчилик, риелторлик хизматини кўрсатиш каби **79 та** фаолият тури бўйича **ўзини ўзи банд қилиш** имконияти яратилгани натижасида 2022 йилда **914 минг** нафар фуқаро рўйхатдан ўтиб, уларнинг сони **2 миллион нафарга** яқинлашди;

5). Норасмий фаолият олиб бораётган **458 минг нафар** фуқаронинг меҳнат фаолиятлари расмийлаштирилди;

6). Имконияти чекланган шахсларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида алоҳида **Миллий дастур** ишлаб чиқилиб, **15 минг** нафар ногиронлиги бўлган фуқаронинг бандлигига қўмаклашилди;

7). Ногиронлиги бўлган шахсларни касб-хунарга **бепул ўқитиш** тизими йўлга қўйилди. Шунингдек, ушбу шахсларни ишга қабул қилган иш берувчиларга **субсидия бериш** тизими жорий этилди.

8). Ўзбекистон Республикасининг янги таҳрирдаги **Меҳнат кодекси** тасдиқланди;

9). «**Cotton Campaign**» халқаро коалитсияси томонидан Ўзбекистон пахтага эълон қилинган **бойкотни** бекор қилинишига эришиш натижасида **глобал брендлар** билан ҳамкорлик учун имкониятлар яратилди.

10). Фуқароларни касб-хунарга ўқитиш кўламини кенгайтириш мақсадида «**Ишга марҳамат**» **мономарказлари** сони **23 тага**, маҳалла касб-хунарга ўқитиш **масканлари** сони **489 тага** етказилди. Мазкур таълим муассасаларида **140 минг нафар** ишсизлар касб-хунарга ўқитилди.

11). Хорижда ишлаш истагини билдирган шахслар учун ривожланган давлатларда, хусусан, **Германия, Англия, Сербия, Исроил, Япония** давлатларида меҳнат фаолиятини юритиш имконияти яратилди.

12). Аҳоли бандлигини ошириш, тадбиркорлик ва ўзини ўзи банд қилган шахсларни қўллаб-қувватлаш мақсадида **янги турдаги** субсидиялар ажратиш тизими йўлга қўйилди. Хусусан, **касаначилик** йўналишида мини-лойиҳаларни амалга ошириш, **томорқа** ер участкалари эгаларини кооперация ва касаначилик асосида иш билан банд қилиш, **қурилиш бригадалари** ташкил этишни рағбатлантириш жорий этилди.

ТИРБАНДЛИК ТАЛАБАНИНГ ВАҚТИНИ ЎҒИРЛАШ ҲИСОБИГА ҲАЛ ҚИЛИНАДИМИ?

Жамоат транспорти, хусусан, метрода аҳоли тирбандликларининг олдини олиш мақсадида жорий йил 11 январдан пойтахтимиздаги 16 та олий таълим муассасасида дарс бошланиши вақтлари одатдагидан 1,5 соат кейинги сурилиши ҳақида қарор қабул қилинди.

Бир томондан бу қарорни тушуниш мумкин. Лекин бошқа томондан бу тартиб ўқишдан кейин ишловчи талабалар, иккинчи сменада ўқийдиган талабалар учун қийинчилик туғдиради. Ёшларнинг манфаати ҳисобга олинмагани турли муаммоларни келтириб чиқариши мумкин.

Тирбандликлар билан боғлиқ муаммолар нега энди айнан ёшлар, талабаларнинг вақтини ўғирлаш ҳисобига ҳал этилиши керак? Ўқиш вақтини кўчириш ёшларни билим олишдан, фаол бўлишдан кечиктириши нима

учун ҳисобга олинмаяпти? Бир нафар талаба эрталабдан 1,5 соат вақтини йўқотса, минг ёки 5 минг нафар талаба қанча вақт йўқотади?..

Бундай қарорлар талабаларнинг билим олиш сифати, меҳнат қилиб тажриба орттиришига, даромад топишига халақит қилади. Олий таълим муассасаларида дарс бошланиши вақтлари кечиктирилиши билан бир муаммони ҳал қилгандек бўлиб, бошқа муаммоларни келтириб чиқаришдан қандай мантиқ кўзланганини тушуниш қийин.

Ундан кўра, йўловчилар оқими кўпаядиган вақтларда метро қатновлари оралиқ вақтини қисқартириш, автобус қатновларини кўпайтириш, умуман, жамоат транспорти тизимини йўловчиларга халақит қилмасдан, ўқиш вақтини кечиктирмасдан амалга ошириш ҳақида ўйлаш мақсадга мувофиқ бўларди.

**Мухсиiddин
НИЗОМИДДИНОВ.**

ИШЛАЙДИГАН АЁЛЛАР БИР СОАТ ЭРТАРОҚ КЕТИШИ КЕРАКМИ?

«Миллий тикланиш» демократик партияси раҳбари Алишер Қодиров фарзанди мактабгача таълим ташкилотига бораётган бюджет ташкилотига ишлайдиган аёлларнинг иш ҳақи камайтирилмаган ҳолда иш вақтини қисқартириш ҳақида таклиф берди.

Хўш, бу масалада амалдаги меҳнат қонунчилиги бўйича вазият қандай ўзи?

Ҳозир амал қилиб турган **Меҳнат кодексининг 116-моддасига кўра**, 3 ёшга тўлмаган болалари бор, бюджет ҳисобидан молиявий жиҳатдан таъминланадиган муассасалар ва ташкилотларда ишлаётган аёлларга иш ҳақини камайтирмаган ҳолда қисқартирилган иш вақти белгиланиши кўрсатилган. Мазкур кодекснинг **228-1-моддасига кўра**, ушбу аёлларга ҳафтасига 36 соатдан ортиқ бўлмаган қисқартирилган иш вақти белгиланиши назарда тутилган. Яъни қолганларга ҳафтасига 40 соатлик иш вақти бўлса, 3 ёшга тўлмаган боласи бор аёлларга 36 соат.

Бу имтиёз **янги таҳрирдаги Меҳнат кодексининг 183- ва 397-моддасида** акс этган. Фақат айрим ўзгаришлар ва фарқлар билан. Яъни қисқартирилган иш вақтидан фойдаланадиган шахслар 3 ёшгача бўлган боланинг бюджетдан молиялаштирилган ташкилотларда ишлайдиган ота-онасидан бири ёки васийси фойдаланиши мумкин. Эътибор берсангиз, боланинг ота-онаси ҳам ишлайдиган

бўлса, қисқартирилган иш вақтидан она ёки ота ҳам фойдаланиши мумкин. Ушбу имтиёздан иккаласи ҳам бир вақтда фойдалана олмайди, ё унис, ё буниси фойдаланиши мумкин.

Хуллас, Алишер Қодировнинг таклифига келадиган бўлсак, фарзанди 3 ёшга тўлмаган оналар учун (ва яқин келажакда ҳатто оталар учун ҳам) ушбу имтиёз қонунчиликда мавжуд. Фақат бу имтиёз фақатгина бюджет ташкилотларида ишлайдиган аёллар учун. Агар юқоридаги таклиф кўриб чиқиладиган бўлса, бунга боланинг ёш даражасини ошириш ҳамда мавжуд имтиёзни нобюджет ташкилотларига ҳам қўллаш нуқтаи-назаридан қараш тўғри бўлади.

Лекин, ўзбеклар болажон халқ-ку. Ишлайдиган ҳар тўртта аёлдан биттасининг фарзанди боғчага боради. Нима демоқчиман? Имтиёз даражасини ошириш яхшидир, бироқ амалда кўп-лаб раҳбарларда имтиёз қўлланадиган аёлларга нисбатан зимдан қарши ҳаракатлар бўлиши ҳам мумкин.

Саидали МУХТОРАЛИЕВ,
амалиётчи юрист.

БИЛАСИЗМИ?

БОЛАЛАР «МЕҲР ДАФТАРИ»ДАН ҚАЙ ТАРТИБДА ЧИҚАРИЛАДИ?

Мамлакатимизда аҳоли орасида кўмакка муҳтож қатламни аниқлаб, уларни ижтимоий ҳимоялаш миллий стратегияси ишлаб чиқилди. Мазкур стратегия доирасида ижтимоий ёрдамга муҳтож фуқаролар бўйича алоҳида маълумотлар базаси яратилиб, барча номли дафтарлар «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри»га бирлаштирилиши белгилаб қўйилган.

ри» тизимини жорий этиш тартиби тўғрисида»ги Низомда бу ҳақда аниқ белгилаб қўйилган. Унга кўра, «Меҳр дафтари»дан чиқарилаётган шахсларнинг, энг аввало, бандлиги таъминланган ва уй-жойи мавжуд бўлиши шарт. Шунингдек, етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар 25 ёшга тўлгандагина «Меҳр дафтари»дан чиқарилади.

Агар бундай тоифадаги болаларнинг бандлиги таъминланмаган ҳолатларда махсус «Йўл харитаси» тузилади ҳамда «Меҳр дафтари» ҳисобида туриш муддати бандлиги таъминлангунга қадар, бироқ 5 йилдан ортиқ бўлмаган муддатга узайтирилади. Худди шундай, уларга бириктирилган уй-жой мавжуд бўлмаганда ёки тураржойга муҳтожлиги аниқланса, уй билан таъминлаш чоралари кўрилади. Бунда

ҳам дафтар ҳисобида туриш муддати уй-жой билан таъминлангунга қадар, бироқ 5 йилдан ортиқ бўлмаган муддатга узайтирилади.

«Меҳр дафтари»га кирган болаларнинг истеъдоди рағбатлантирилади ва бандлиги таъминланади, уларнинг соғлиги тикланишига кўмаклашилади, коммунал қарзлари қопланади, болаларга васийлик қилган оилалар ҳам қўллаб-қувватланади.

Маълумот учун, «Меҳр дафтари» тизими доирасида амалга ошириладиган чора-тадбирларни молиялаштириш учун ҳокимликлар томонидан «Меҳр дафтари»га киритилган етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни қўллаб-қувватлаш жамғармалари ташкил этилади. Жамғарма маблағлари ҳомийлик, 2022 йил 1 январдан бошлаб, алкоголь

махсулотларининг (пиво ва табиий вино бундан мустасно) улгуржи савдоси билан шуғулланувчи корхоналар соф тушумининг уч фоизи миқдоридаги ажратмалар, шунингдек, қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан шакллантирилади.

Шунингдек, «Меҳр дафтари»нинг жамоатчилик асосида фаолият юритадиган Васийлик кенгаши ташкил этилган. Жамғарма маблағларини шакллантириш ва сарфлаш, дафтардаги ёшларга кўрсатиладиган моддий ёрдам Васийлик кенгаши қарори асосида амалга оширилади. Бунда моддий ёрдам БҲМнинг 35 бараваридан келиб чиқиб, БҲМнинг 35 бараваридан кўп, лекин БҲМнинг 50 бараваридан ошиб кетмаган миқдорда ажратилиши мумкин.

«Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари», «Темир дафтар» ва «Олтин дафтар»...

Мазкур дафтарлар қаторида Хукуматнинг 2022 йил 17 январдаги «Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган «Меҳр дафтари» тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори билан бундай тоифадаги болаларга ғамхўрлик кўрсатиш мақсадида «Меҳр дафтари» тизими жорий этилди.

Белгиланган тартибга мувофиқ, етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар туман (шаҳар) ҳокими қарори асосида «Меҳр дафтари»га киритилади. Хўш, дафтарга киритилган болалар қачон ва қай тартибда мазкур дафтардан чиқарилади?

Хукуматнинг юқоридаги қарори билан тасдиқланган «Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган «Меҳр дафта-

ҚАЧОН БАРЧА МАҲАЛЛАДА КУТУБХОНА БЎЛАДИ?

ИЛМЛИ АВЛОДНИ ТАРБИЯЛАШ УЧУН ОДАМЛАРНИ КУТУБХОНАЛАРГА ҚАЙТАРИШ, УНДАН АВВАЛ ЭСА КУТУБХОНАЛАР СОНИНИ КЎПАЙТИРИШ КЕРАК

Бугун туман ва шаҳар марказидаги маҳаллалар билан бир қаторда чекка ҳудудлардаги йиғинларда ҳам кутубхоналар ташкил этилмоқда. Чунки мутолаага ошнолик нафақат маънавиятни юксалтиради, балки фикрлаш қобилияти, нутқ маданиятини бойитади, дунёни танитади, эзгулик ва адолат сари етаклайди. Бу ўринда фақатгина маҳалла биносининг ўзида зиё маскани ташкил этилмаяпти, ташаббускор фуқаролар ўз уйида, ҳовлисида, қишлоғида жамоат кутубхоналарини очишга эътибор қаратган.

Кутубхоналар камайиб кетмоқда...

«Кичкина бўлса-да, боғинг ва кутубхонанг бўлса, сен ҳеч нарсага муҳтож эмассан», деган эди қадимги Рим файласуфи Цицерон. Бироқ бизни тобора камайиб бораётган боғлар ва дарахтлар билан бирга, йўқлик қаърига сингиб бораётган кутубхоналар ҳам ташвишга солади. Кутубхоналарга нисбатан нега «йўқлик қаърига сингиб бораётган» сифатдошини ишлатганимизни рақамлар айтиди.

Давлат статистика қўмитаси маълумотида кўра, Ўзбекистонда кутубхоналар ва ахборот-ресурс марказларининг сони 2000 йилда 6 027 тани ташкил этган бўлса, сўнгги йиғирма йилда улардан атиги 400 таси «яшаб қолган». Ўз-ўзидан маълум бўладики, ушбу муддат давомида кутубхонадан фойдаланувчилар сони 5,6 миллион кишидан 3,1 миллион кишигача камайиб кетган.

Ривожланиш, ренессанс, буюк келажак ҳақида бот-бот гапирилади, илм олишга даъват қилинади. Лекин бу борада энг муҳим саналган жиҳат — кутубхоналар тармоғининг камайиб кетиши негадир ҳеч кимни хавотирга солмаяпти. Китоб дўконлари, «Book café»лар бошқа масала. Чунки китобни

сотиб олгандан кейин уни ўқиш ҳам бор. Уйда китоб ўқисангиз, оилангиздан кимдир нариги хонада телевизор кўриб ўтирса, фикрингиз чалғиши мумкин. Лекин кутубхонада диққатингиз фақат китобда бўлади. Шундай экан, илмлив авлодни тарбиялаш учун одамларни кутубхоналарга қайтариш, ундан аввал эса кутубхоналар сони кўпайтириш керак.

Маҳаллалар ташаббусни қўлга олди

Юқоридаги жараёнлар, албатта, ҳар биримизни ташвишга солади. Бироқ айтиш шартли бўлса, кўпгина маҳаллаларда кутубхоналар фаолияти йўлга қўйилаётганини айтиб ўтиш ўринли. Жумладан, янгидан қурилиб, фойдаланишга топширилаётган маҳалла биноларида кутубхоналар бўлишига алоҳида аҳамият қаратилмоқда.

Пойтахтимизнинг Олмазор туманининг қатор маҳаллаларида шундай кутубхоналар фойдаланишга топширилди. Жумладан, «Ғалаба» ва «Қорасарой» маҳаллаларида очилган кўркем ва замонавий зиё масканлари фондига юзга яқин номдаги ўзбек ва жаҳон адабиёти дурдоналаридан иборат қарийб 1000 нусха бадий китоблар совға қилинди.

— Маҳалламизда 1 160 та

хонадонда 7 600 нафардан зиёд аҳоли вакиллари истиқомат қилади, — дейди «Қорасарой» маҳалласи фаоли Нигора Холматова. — Шундан икки минг нафардан зиёди 16-30 ёшдаги йигит-қизлардир. Шу маҳалланинг бир вакили сифатида биз яшаётган гўшада кутубхона ташкил этилганидан жуда хурсандмиз. Энди фарзандларимиз бўш вақтларини унумли ўтказиб, фойдали машғулот билан банд бўлишади. Маҳалламиз фаоллари, ҳомийлар мадади билан кутубхона фондини доимий равишда тўлдириб бориш ниятидамиз. Ёшларнинг тақлифларини инобатга олиб, тез кўнларда кутубхонамиз фондини бошқа тиллардаги адабиётлар билан бойитмоқчимиз.

Фаоллик ёш танламайди

Маҳаллаларда фаол фуқаролар жамоат кутубхоналари ташкил этишда жонбозлик кўрсатмоқда. Жумладан, Нуробод туманидаги «Тегирмонбоши» маҳалласида 100 йил аввал қурилган эски масжид биноси таъмирланиб, ёшлар кутубхонасига айлантирилди. Бу хайрли ишга шу ерлик кекса онахон Адолат Тоғаева бош бўлди. Бугун ушбу зиё маскани «Тегирмонбоши», «Жом» ва «Омондара» маҳаллалари аҳлининг севимли манзилига айланган.

— Кутубхонамизда дастлаб икки мингдан кўпроқ китоб бор эди, — дейди Адолат Тоғаева. — Вилоят ҳокими Эркинжон Турдимов фаолиятимиз билан танишди. Қишлоқ ёшларининг келажиги учун қилинган хайрли ишимизни эътироф этиб, 5 мингга китоб совға қилди. Китобхоналаримиз, асосан,

ўқувчилар, ёши улғу отахон ва онахонлардир. Фондимизнинг турли мавзулардаги адабиётлар билан бойиши китобхоналарнинг кўпайишига туртки бўлди. Ҳар кўни 20-30 нафар ўқувчи кутубхонага келиб китобларни ўқияпти, билимларини мустаҳкамлаяпти.

Аксарият ота-оналар «болам телефондан бош кўтармайди, китоб ўқигиси келмайди», деб нолиб турган бир пайтда тенгдошлари орасида фавқуллодда ажойиб ғоялари, янги изланишлари билан ярқ этиб кўзга ташланаётган ёшларнинг шижоати дилни қувонтиради.

Паркентлик Маржона Қиёмова ана шундай ёшлардан бири. Айтиш пайтда Тошкент тиббиёт академияси талабаси бўлган Маржона ўз маҳалласидаги болаларнинг ўқимишли, зиёли бўлиши учун нималар қила олиши ҳақида кўп ўйланарди. Германиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси кичик лойиҳалар учун грантлар танловини эълон қилганда, Маржона ўйлаб ўтирмай қадрдон маҳалласи «Қумушқон»да кутубхона очиш лойиҳаси билан иштирок этди ва ғолиб бўлди. Аввалига элчихона вакиллари лойиҳани амалга оширишга 50 миллион сўм ажратишга қарор қилган бўлса, Паркентга келиб, лойи-

ҳа доирасидаги ишлар билан танишгач, 100 миллион сўм ажратишга қарор қилишди.

— Маҳалламизда кутубхона очиш ғояси Президентимизнинг тиббиёт ходимлари билан учрашуви чоғида туғилганди, — дейди Маржона Қиёмова. — Унда давлатимиз раҳбари тиббиёт ходимларининг маънавий дунёсини, беморлар билан мулоқот маданиятини юксалтириш зарурлиги ҳақида қуйиниб гапирганди. Барча маҳаллаларда кутубхоналар бўлиши лозимлигига урғу қаратганди. Германия элчихонаси лойиҳамга долзарб масала сифатида қараганидан жуда хурсанд бўлдим. Маҳалла биносининг бўш турган зали орзуимни рўёбга чиқаришга хизмат қиладиган бўлди. Кутубхонамиз ҳам электрон, ҳам анъанавий тарзда фаолият олиб боради. «Қумушқон» туристик ҳудуд бўлгани боис сайёҳлар учун чет тилларидаги китобларни тақлиф этишга ҳам алоҳида ўрин ажратамиз. Бу ерда нафақат мутолаа қилинади, балки турли танловлар ўтказиш, тўғарақлар очишни мақсад қилганмиз. Умуман олганда, «Китобхон ўқувчи», «Китобхон талаба» даражасини маҳалламизга нисбатан ўзлаштириб, «Китобхон маҳалла» бўлмоқчимиз.

Китоб ва китобхонлик инсон камолотида муҳим ўрин тутди. Буни яхши англаган маҳалла фаоллари, китобсевар фуқароларнинг юқоридаги каби ташаббуслари кишини қувонтиради, албатта. Эндиги мақсад — бу ишларни янада оммалаштириш, барча маҳаллаларда кутубхоналар бўлишига эришиш лозим. Бу орқали одамлар мутолаага қайтади, ёшлар дунёқараши кенгайди, жамиятни фаровонликка элтувчи эзгу ғоялар туғилади.

Хўш, қадрли маҳалладош, айтингчи, сизнинг ҳам маҳаллангизда кутубхона ва фаол китобхоналарингиз борми?

Санжар ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси ҳузуридаги
Ахборот ва оммавий
коммуникациялар
агентлиги томонидан
2019 йил 24 сентябрда
0019 рақами билан давлат
рўйхатидан ўтказилган.

Бош муҳаррир
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Ижодий гуруҳ:
Санжар ИСМАТОВ,
Хайрулло АБДУРАҲМОМОВ

Дизайнер:
Абдулазиз АҲМЕДОВ

Mahalla

Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш вазирлигининг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газетаси

МУАССИС:
«Mahalla» nashriyot-matbaa uyī» МЧЖ

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри, Мустақиллик
шоҳ кўчаси, 59-уй.
Индекс: 100192
Телефонлар:
Қабулхона: 71 233-39-89,
Обуна бўлими: 71 233-10-92.
Баҳоси келишилган нархда.
Нашр кўрсаткичи: 148

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри
Буюк Турон кўчаси 41-уй.
Ўлчам — А3, 4 босма табоқ.
8 430 нусхада чоп этилди.
Буюртма №: Г-118
Газета таҳририят компьютер марказида
саҳифаланди ва офсет усулида босилди.

